

Lokalförsörjningsplan 2024–2033

Örebro Pastorat

Förord

”Guds rike är inom er”, säger Jesus. ”Och Människosonen har ingen plats att vila sitt huvud”, säger han. Ändå har kyrkan sedan den första kristna tiden samlats på fysiska platser. Först samlades de kristna i templet i Jerusalem, sedan i synagogor och i hemmen. Församlingarna har behövt lokaler att samlas i för att lyssna på evangeliet, dela varandras berättelser, fira gudstjänst, undervisas och inspireras till diakoni och mission.

Platserna har sett olika ut och behoven av kyrkor, lokaler och församlingshem har skiftat under åren, trots att kyrkan alltid burit med sig insikten om att Guds rike är inom oss och att vi är kyrka och församling när vi församlas i Gud den treeniges namn.

Nu skriver vi 2024 i våra kalendrar. Vi som lever nu har nya förutsättningar när det gäller att uttrycka vår kristna tro. Vi kan blicka bakåt och spana framåt för att se hur vi kan vara en levande kyrka både nu och framåt. Lokalförsörjningsplanen (LFP) kan hjälpa oss att se de förutsättningar vi har för att kunna vara kyrka i framtiden. Vi planerar för att skapa ändamålsenliga lokaler för vår kyrka och dess verksamhet, åtminstone 10 år framåt. I kyrkans historia är det en kort tid, men med tanke på de utmaningar vi beskriver i denna LFP, så behöver vi som pastorat förbereda oss för en relativt osäker framtid.

I Örebro pastorat har vi goda förutsättningar. Vi kan i lugn och ro planera för framtiden, ta strategiska välgrundade beslut, eftersom vi tidigare tagit beslut om våra lokaler. Pastoratet har avvecklat och utvecklat fastighetsbeståndet, haft god hushållning när det gäller värden av fastigheterna och tagit modiga beslut om energianvändningen i miljödiplomeringsarbetet.

Vår strategi har tidigare varit att utveckla pastoratets lokaler där vi har kyrkor i staden, begränsa och avveckla lokaler där urbanisering och sekularisering drabbat församlingar på landsbygden, i mångkulturella och mångreligiösa områden. Samtidigt har vi som pastorat inte byggt nya lokaler där Örebro växt som stad. Här kan vi tala om ett medvetet eller omedvetet val.

Den nu föreslagna LFP ger oss möjlighet att vara kyrka i framtiden, och ger oss samtidigt tid att reflektera över vilka lokaler vi behöver utveckla, avveckla och bygga i framtidens kyrka. Förslaget till LFP innebär begränsade åtgärder och utredningar. Vissa åtgärder kan vara smärtsamma men nödvändiga. Andra åtgärder är nödvändiga för att bygga kunna vara en närvarande kyrka i vårt pastorat.

För även om förutsättningarna är goda så behöver vi tänka framåt i samverkan med varandra och andra. Det är så vi lever evangeliet och bygger församlingar för våra barn och barnbarn.

Kyrkoherde Anders Lennartsson, 2024-06-12

Innehåll

Inledning och bakgrund	4
Planeringsförutsättningar	4
Pastoratets övergripande mål.....	5
Örebro pastorat.....	7
Omvärldsbeskrivning	8
Befolkningsutveckling och planerat byggande	8
Arbete, skola och fritid	9
Kommunikationer	9
Risk och sårbarhet samt gemenskap.....	10
Lokala och globala skeenden och trender.....	10
Verksamhetens utveckling samt behov av mark, byggnader och anläggningar	12
Örebro pastorats församlingar	12
Medlemsutveckling.....	13
Ekonomisk utveckling	15
Beskrivning av församlingsverksamheten	17
<i>Gudstjänst</i>	<i>17</i>
<i>Undervisning.....</i>	<i>17</i>
<i>Diakoni.....</i>	<i>17</i>
<i>Mission.....</i>	<i>17</i>
<i>Pastoratets gemensamma verksamheter</i>	<i>18</i>
Församlingsverksamhetens utveckling och lokalbehov	18
<i>Lokalisering.....</i>	<i>19</i>
<i>Ändamålsenlighet.....</i>	<i>19</i>
Bestånd av mark, byggnader och anläggningar	25
Analyser ur olika perspektiv.....	26
Fastighetskostnader	26
<i>Kyrkobyggnader.....</i>	<i>28</i>
<i>Församlingshem och övriga verksamhetslokaler</i>	<i>29</i>
Underhållskostnader	30
Teknisk status	32
Energi och miljö	33
Lokalnyttjande.....	34
Sammanfattande analys	37
Åtgärdsplan och konsekvensanalys.....	38
Beskrivning av åtgärder	38

Inledning och bakgrund

I detta avsnitt redogörs för vilka bestämmelser som styr upprättandet av en lokalförsörjningsplan i Svenska kyrkan. Avsnittet redogör även för syftet med upprättandet av en lokalförsörjningsplan, där den ska stödja och underlätta arbetet med pastoratets vision, uppdrag och kallelse.

Denna lokalförsörjningsplan gäller Örebro pastorat. Lokalförsörjningsplanen fastställdes av kyrkofullmäktige den 2024-06-12 och omfattar perioden 2024–2033. Lokalförsörjningsplanen innefattar alla verksamheter och alla byggnader, anläggningar och markobjekt som pastoratet äger, hyr eller arrenderar.

Arbetet och innehållet i lokalförsörjningsplanen styrs av kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser (SvKB). Där anges bland annat att kyrkofullmäktige är den instans som fastställer lokalförsörjningsplanen. Kyrkorådet ska minst vart fjärde år pröva om det ska ske en ändring av Lokalförsörjningsplanen (kyrkoordningen 3 kap. 2 § och 47 kap. 12 §). Närmare bestämmelser finns i Svenska kyrkans bestämmelser om lokalförsörjningsplaner (SvKB 2018:18).

Lokalförsörjningsplanen är upprättad i enighet med kyrkoordningen och svenska kyrkans bestämmelser och ska enligt dem innehålla redogörelser för:

- Kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen
- Verksamhetens utveckling samt behov av mark, byggnader och anläggningar
- Bestånd av mark, byggnader och anläggningar
- Planerade åtgärder
- Konsekvensanalys

Planeringsförutsättningar

Processledare för lokalförsörjningsarbetet har varit kyrkoherde Anders Lennartsson. Som stöd till processledaren har en projektgrupp utsetts. Projektgruppen har ansvarat för projektets framdrift och har bestått av kanslichef Lisa Petterson Härdne, ekonomi- och fastighetschef David Lennermark och externa konsulter från NIRAS Sweden AB Ida Gäskeby och Cecilia Oresten. För strategiska överväganden och prioriteringar har även en referensgrupp varit med i arbetet. Referensgruppen har bestått av projektgruppen samt stor ledningsgrupp (församlingsherdar och chefer). Referensgruppen utökades med AU vid ett antal strategiskt valda tillfällen. Basår för underlag i lokalförsörjningsplanen är 2022–2023.

Enligt Svenska kyrkans bestämmelser ska **kyrkobyggnadernas särställning** beaktas i lokalförsörjningsplaneringen. För skyddade kyrkobyggnader, begravningsplatser och kyrkotomter gäller

att de ska vårdas så att deras kulturhistoriska värden inte minskar och deras utseende och karaktär inte förvanskas.

Det kyrkliga kulturarvet, både kyrkobyggnader och kyrkogårdar, är fulla av historia och kultur. Kyrkobyggnader är en del av pastoratets och landets historia som måste vårdas. Likaså är kyrkogården ett öppet arkiv dit alla har tillträde och där det finns ett botaniskt, arkitektoniskt, religiöst och etnologiskt arv.

Det är inte bara kyrkobyggnader som har kulturvärden, utan även andra delar av fastighetsbeståndet. Det kommer bland annat till uttryck i kulturmiljölagens paragrafer om att det är kulturhistoriska värden i kyrkobyggnader, kyrkotomter, kyrkliga inventarier och begravningsplatser som är skyddade.

Pastoratets övergripande mål

I avsnittet följer sammanfattning av de mål och förutsättningar som ligger till grund för upprättandet av lokalförsörjningsplanen, inklusive en redogörelse för kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen.

Mål enligt församlingsinstruktion

Enligt Svenska kyrkans bestämmelser ska lokalförsörjningsplanen relatera till församlingsinstruktionen. Pastoratets församlingsinstruktion innehåller bland annat följande mål och fokusområden som ska genomsyra lokalförsörjningsplanen:

- *Pastoratet ska hitta former i kyrkan så att barn får möjlighet att uttrycka tro och växa i trygghet och gemenskap.*
- *Pastoratet ska verka för en hållbar framtid och ett hållbart sätt att leva, bland annat genom att arbeta för Svenska kyrkans mål om klimatneutralitet 2030.*
- *Pastoratet ska nå människor i områden med låg kyrkotillhörighet och stärka engagemanget hos församlingar med hög kyrkotillhörighet.*
- *Pastoratet ska ta tillvara den ökade digitaliseringen som innebär en ny plattform, där kyrkans budskap och identitet kan bli ännu mer synlig.*
- *Pastoratet ska motarbeta segregeringen i Örebro och vara en samlade kraft där människor får mötas och lära av varandra.*
- *Pastoratet ska hitta former för att möta människors behov i en tid då det psykiska måendet blir sämre och ensamheten i samhället ökar.*

Kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen

Det övergripande målet med lokalförsörjningen är att församlingar och enheter i pastoratet ska kunna utföra den grundläggande uppgiften och stödande verksamheter i ändamålsenliga lokaler med en långsiktig hållbar resursanvändning. Lokalförsörjningsplanen syftar till att främja pastoratets uppdrag genom en god lokalförsörjningsplanering och fastighetsförvaltning som står i samklang med Guds skapelse och människans behov av gemenskap.

Det övergripande målet konkretiseras i ett antal riktningsgivande mål i Direktiv: Lokalförsörjningsplan¹, som följer utan inbördes ordning:

- *Örebro pastorat ska senast 2030 ha uppnått klimatneutralitet enligt Svenska kyrkans färdplan för klimatet.*
- *Den totala årskostnaden för pastoratets fastigheter (mark, byggnader och anläggningar) bör i genomsnitt över tid motsvara högst 15 procent av pastoratets kyrkoavgift efter ekonomisk utjämning.*
- *Pastoratet ska utifrån kulturmiljölagen och ett kyrkohistoriskt ansvar se till att kyrkobyggnaderna, och den historia de representerar, vårdas och underhålls och hålls tillgängliga så att de kulturbesöksvärdena tas till vara.*
- *Pastoratet ska samverka med andra aktörer i samhället för att tillgodose församlingarnas och enheternas totala behov av lokaler.*
- *Produkter och material ska ha hög miljöprestanda, lång teknisk livslängd med låga drifts- och underhållskostnader.*

¹ Fastställda av Kyrkofullmäktige §10/21. DNR P-2019-96.

Örebro pastorat

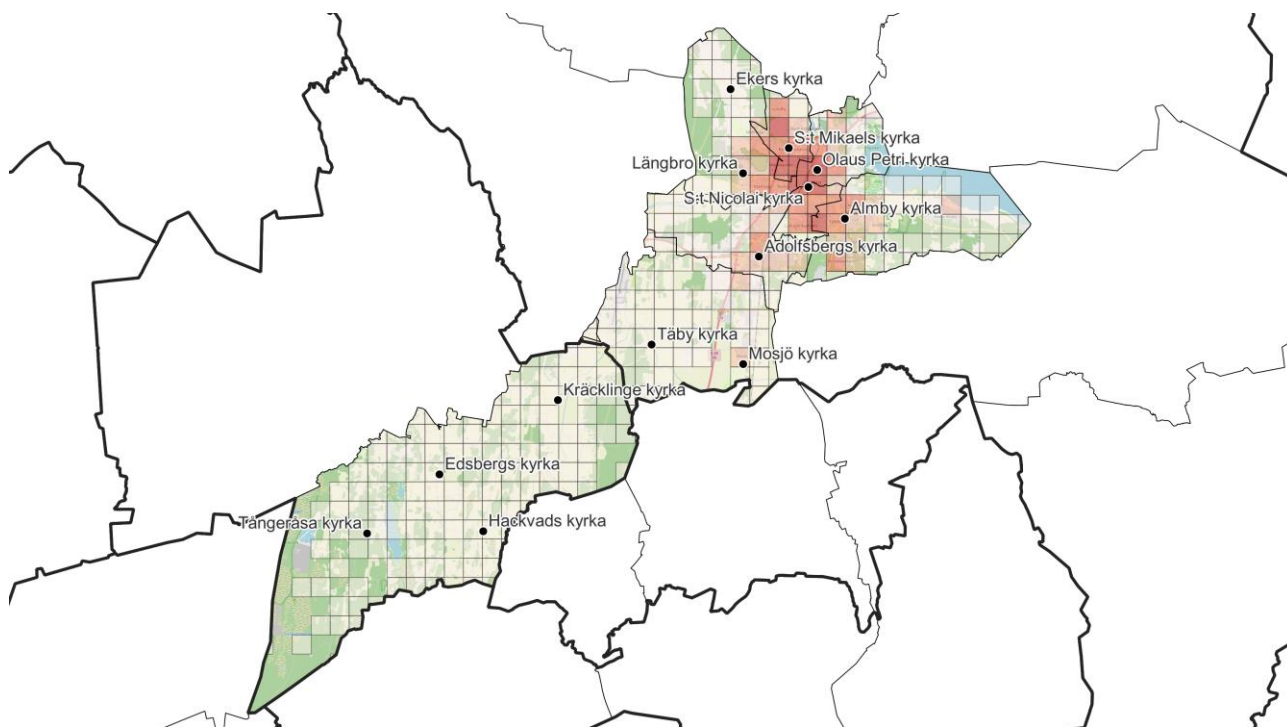
År 2014 bildade åtta församlingar i Örebro – Adolfsberg, Almby, Edsberg, Långbro, Mikael, Mosjö-Täby, Nikolai samt Olaus Petri – ett pastorat med gemensam verksamhet, administration och ekonomi.

I församlingsinstruktionen 2021 beskrivs Örebro pastorat:

”Församlingarna i Örebro pastorat är en del av den världsvida Kyrkan. Vi stöttar varandra, samordnar verksamheter och tar gemensamt ut riktningen, eftersom vi blir bättre tillsammans. Gemenskapen här ska kännetecknas av öppenhet, mångfald, glädje, kärlek och välkomnande. Med Jesus Kristus i centrum ska vår gemenskap härbärgera öppenhet och fördjupning, likhet och olikhet. Våra församlingars skiftande uttryck välkomnas i gudstjänst, undervisning, diakoni och mission.”

Örebro pastorat sträcker sig över delar av Örebro kommun och delar av Lekeberg kommun. I Lekebergs kommun finns Edsbergs församling. I pastoratet finns 13 kyrkor med olika karaktär och ålder – allt från medeltida landsbygdskyrkor till stadskyrkor från 70-talet.

Figur 1 Befolkningstäthet och geografiskt läge kyrkobyggnader Örebro pastorat 2021 (Källa: Lekebergs och Örebro kommun GIS. Varje ruta är 250x250 meter. Mörkare röd färg innebär fler invånare).

Omvärldsbeskrivning

I detta avsnitt redogörs de faktorer i omvärlden som förväntas få en betydelse för pastoratets lokalförsörjning under de kommande 10 åren.

Befolkningsutveckling och planerat byggande

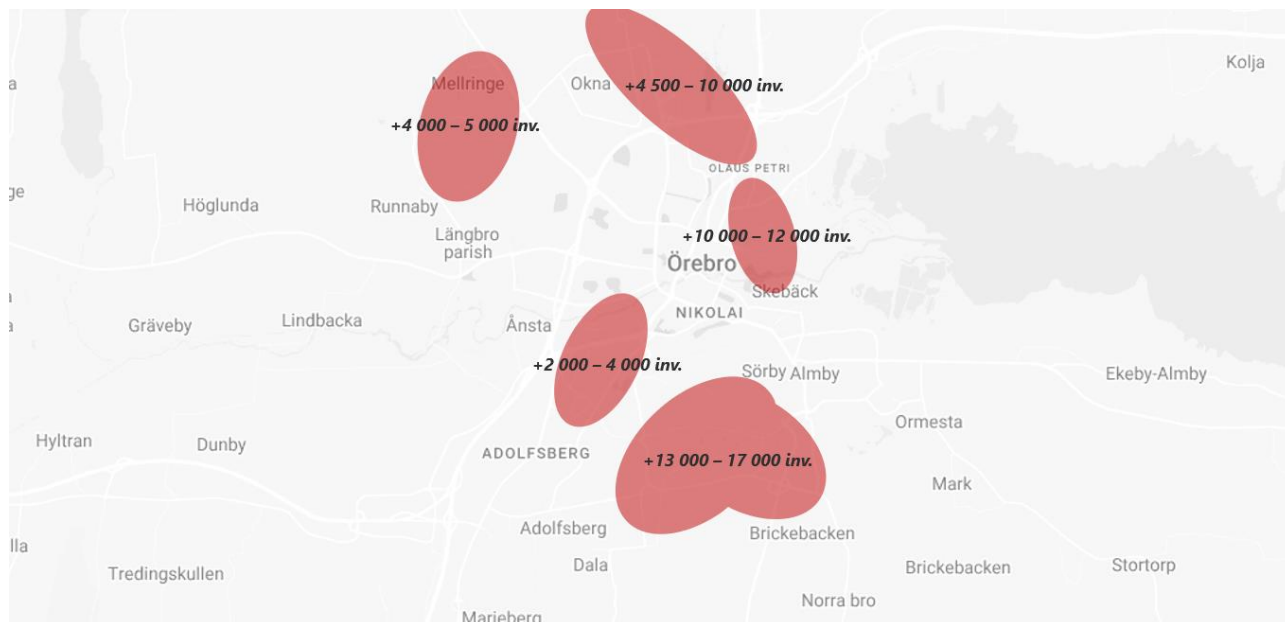
Örebro kommun

År 2022 beräknades folkmängden i Örebro kommun till cirka 158 000 invånare. Kommunens invånarantal förväntas de kommande tio åren öka med drygt 2000 personer per år och 2030 beräknas invånarantalet vara cirka 177 000 invånare. Det är framför allt inom gruppen 80+ samt barn i åldern 0–5 år som befolkningen beräknas öka. Den största befolkningsandelen förblir under perioden unga vuxna i åldern 19–30.² Åldersgruppen 19–30 är också den mest flyttbenägna.

I Örebro kommun bor människor från över 165 länder och här talas över 60 språk. Många Örebroare är födda utomlands eller har anknytning till andra länder och i flera bostadsområden finns segregation.

I Örebro tätort ska den stora mängden bostäder primärt tillkomma i de områden som kommunen pekar ut som ”utvecklingsområden” vilka framgår på kartan nedan. Inom dessa områden finns utrymme för omkring 20 000–28 000 nya bostäder.

Figur 2 - Utvecklingsområden Örebro kommun. Källa: Örebro kommun 2022-11-13.

Lekebergs kommun

² Befolkningsprognos Örebro 2021–2030 (orebro.se)
Riktlinjer för bostadsförsörjning (orebro.se)

I Lekebergs kommun bor cirka 8 500 personer, varav 1 517 personer bor inom Edsbergs församling.

De största befolkningsgrupperna i kommunen är barn 0–14 år och vuxna 30–44 år, dvs barnfamiljerna. Befolkningen i Lekebergs kommun kommer att öka åren fram till 2029 och därefter minska stadigt till 2050. Bostadsbyggandet har ökat något i Lekeberg de senaste tio åren. Det handlar främst om nyetablering av villor i kommunens nordvästra del, som inte är inom Edsbergs församlingsgränser.

Arbete, skola och fritid

Örebro kommun

Örebro kommun ligger i Sveriges femte största arbetsmarknadsregion. Tillverkningsindustri och tjänstesektor är sedan länge stabilt etablerade branscher. Arbetslösheten i Örebro är låg (3,8 % januari 2022) och sysselsättningsgraden hög.

I Örebro finns Sveriges enda riksgymnasium för döva och hörselskadade och majoriteten av landets döva ungdomar söker sig under studietiden till Örebro. För högskolestuderande finns Örebro universitet, som har ca 17 000 studenter. Majoriteten av högstadie- och gymnasieskolorna i kommunen ligger i centrala Örebro, och kommunen planerar för ännu fler skolor i centrala delarna av staden.

I Örebro kommun finns ett stort antal motions- och fritidsanläggningar, flera badhus och idrottsanläggningar. Det finns också ett rikt kulturliv i kommunen. Föreningslivet är och har historiskt varit starkt i Örebro med ett rikt körliv och studieförbund. Örebro präglas av en djup förankrad frikyrklighet.

Lekebergs kommun

Lekebergs kommun är i en ekonomisk tillväxtperiod med lägre arbetslöshet än rikssnittet (3%) och hög sysselsättningsgrad (86%). Tillgången på arbeten i kommunen är god.

I Lekebergs kommun finns drygt tio förskolor, fyra grundskolor och ett gymnasium. Inga av skolorna är belägna i inom Edsbergs församling. I kommunen finns också en kulturskola. Naturen är den största fritidstillgången i Lekebergs kommun.

Kommunikationer

Örebro kommun

Örebro är ett en knutpunkt för kommunikationer med flyg, tåg och Europavägarna E18 och E20. Kommunen vill förtäta staden och förkorta reslängderna mellan stadens kärnor, prioritera buss, cykel och gång genom befrämjande åtgärder samt minska bilåkandet ytterligare. Det byggs också snabbusslinjer i staden.

Lekebergs kommun

Kommunen växer främst i den nordöstra delen, detta område är ca 15 minuters resväg från Örebro. Kommunens expansiva områden ligger inte inom pastoratets gränser. Att underlätta pendling både med bil och tåg är viktigt för kommunen. Kommunen satsar på att underlätta biltrafik på de stora genomfartsstråken men kommer att prioritera cykel-, gång- och kollektivtrafik på de mindre och kortare stråken.

Risk och sårbarhet samt gemenskap

Örebro kommun

Några av de risker som värderats högst i Örebro kommuns kartläggning av risker är värmeböljor, som förväntas bli mer frekventa, störningar i elförsörjningen på grund av yttre faktorer såsom oväder, IT-attacker då alltmer information digitaliseras och verksamheter blir nätbaserade, och hot och dödligt våld. De två främsta hoten för kommunen ur ett internationellt perspektiv är säkerhetsläget i Europa och klimatförändringarna. Kommunen har en POSOM-grupp i vilken Örebro pastorat medverkar. Det pågår arbete i pastoratet kring krigsplacering och pastoratets roll i händelse av krig.

Lekebergs kommun

En av de viktigaste säkerhets- och sårbarhetsriskerna som lyfts fram av Lekebergs kommun är översvämningar till följd av klimatförändringarna. Utredningar av var högriskområden finns pågår.

Lokala och globala skeenden och trender

Sekulariseringen påverkar alla religiösa institutioner. En lägre andel av medlemmarna döper sina barn än tidigare och människor väljer att lämna kyrkan.

Örebro präglas som många andra städer av **segregering**. Det finns höga förväntningar från övriga delar av samhället att kyrkorna ska agera tydligt i arbetet för att minska segregeringen och öka jämlikheten mellan människor.

Urbanisering är en viktig faktor. I Sverige beror urbaniseringen i första hand på att befolkningen ökar i tätorterna, både på grund av utrikes inflyttning och barnafödande. Örebro kommun har en urbaniseringsgrad på 90% (2020). Befolkningen i Örebro stad flyttar också i viss grad ut från stadskärnan, men maximalt cirka 2,5 mil från centrala Örebro.

Något som påverkar omvärlden är **klimatkrisen**. Utveckling mot hållbarhet är nyckelord när Örebro kommun talar om samhällsplanering och är grundläggande även för Örebro pastorat. Pastoratet behöver lära nya sätt att leva och ställa om för en hållbar framtid, samtidigt som stöd ges till dem som

redan drabbats av krisen. Som en konsekvens av klimatkrisen genomför Örebro pastorat *Svenska kyrkans miljödiplomering steg 1*.

Digitaliseringen är en tydlig trend som kommer att bestå. Den ställer också nya krav som bland annat kunde ses i kommunens risk- och sårbarhetsanalys, där IT-attacker ses som ett stort hot. IT-attacken mot Svenska kyrkan i december 2023 påminner oss om vår sårbarhet och vikten av IT-säkerheten. Utvecklingen gäller pastoratet precis som i det övriga samhället och ett exempel är digitaliseringen av arkiv och diaries.

Omvärld

Vad innebär detta för Örebro pastorat?

- Centralisering och förtätning av Örebro centrum innebär fler personer och andra typer av verksamheter i centrum. Frågan om var kyrka och församling ska vara närvarande påverkas av båda dessa mönster. Det blir också fler skolor i centrala Örebro, vilket medför att fler unga rör sig i de centrala delarna.
- Åldersgruppen 80+ och 0–5 år ökar. De blir större målgrupper att möta. Den äldre åldersgruppen har större behov av gemenskap och diakonala insatser och den yngre åldersgruppen har behov av mötesplatser för familjen.
- Örebro präglas som många andra större städer av segregering, religiös och etnisk mångfald. Diakonala behov ökar i pastoratet, och segregeringen påverkar var kyrkan ska vara närvarande.
- Klimatkrisen innebär för pastoratet att ställa om för en hållbar framtid, och påverkar hur lokaler används.

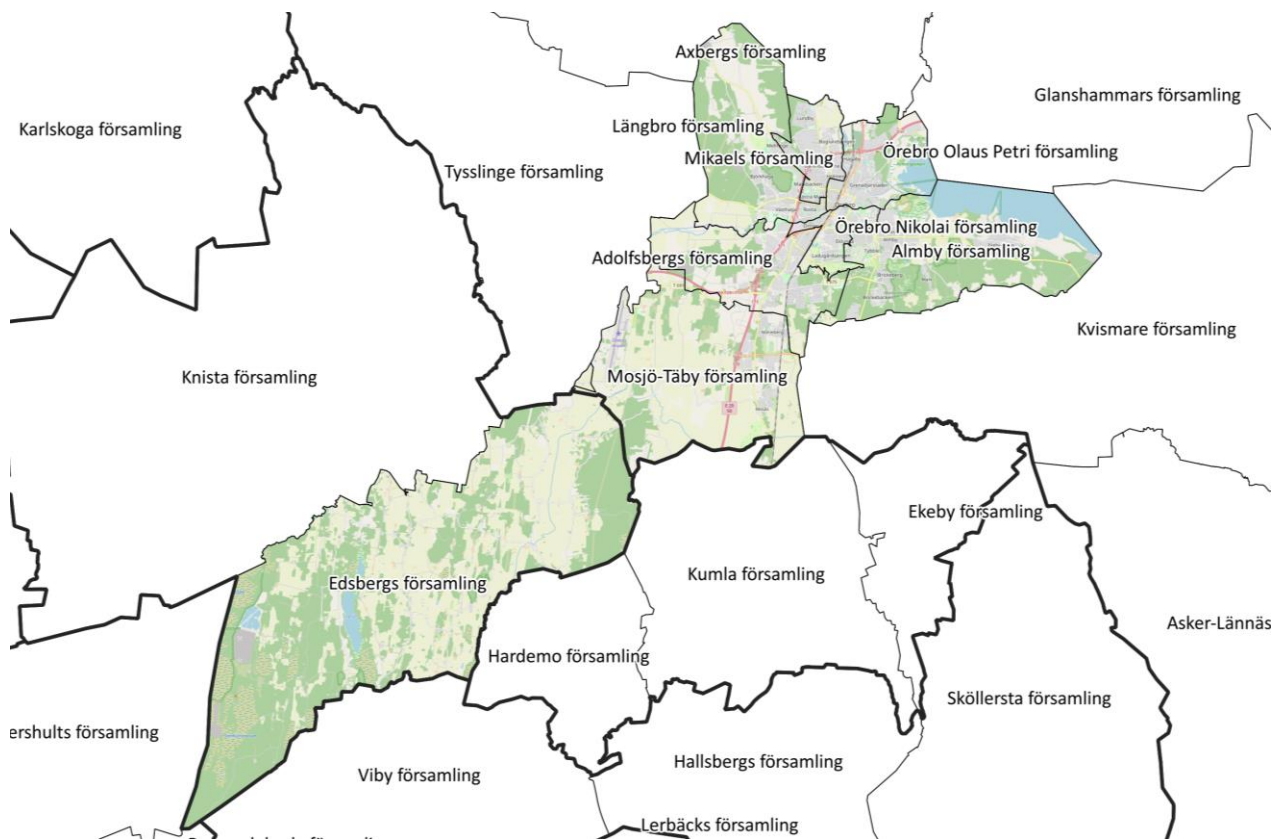
Verksamhetens utveckling samt behov av mark, byggnader och anläggningar

I detta avsnitt sammanfattas nuvarande verksamheter samt eventuella planerade verksamhetsförändringar som bedöms påverka behovet av mark, byggnader och anläggningar under perioden 2024–2033.

Örebro pastorats församlingar

Örebro pastorat omfattar Adolfsbergs församling, Almby församling, Edsbergs och Mosjö-Täby församlingar, Långbro församling, Mikael's församling, Nikolai församling och Olaus Petri församling.

Bild 1 Karta som visar Örebro pastorats församlingar samt grannförsamlingar.

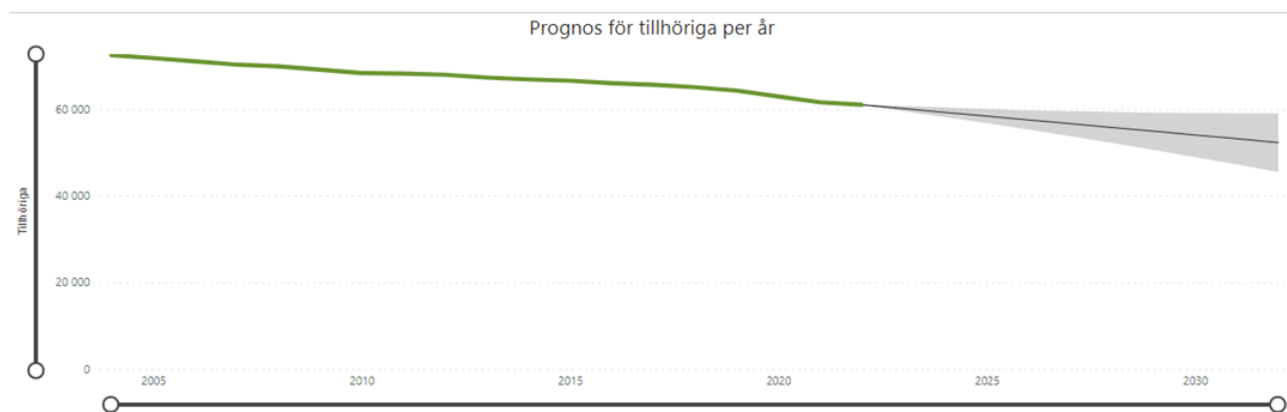

Medlemsutveckling

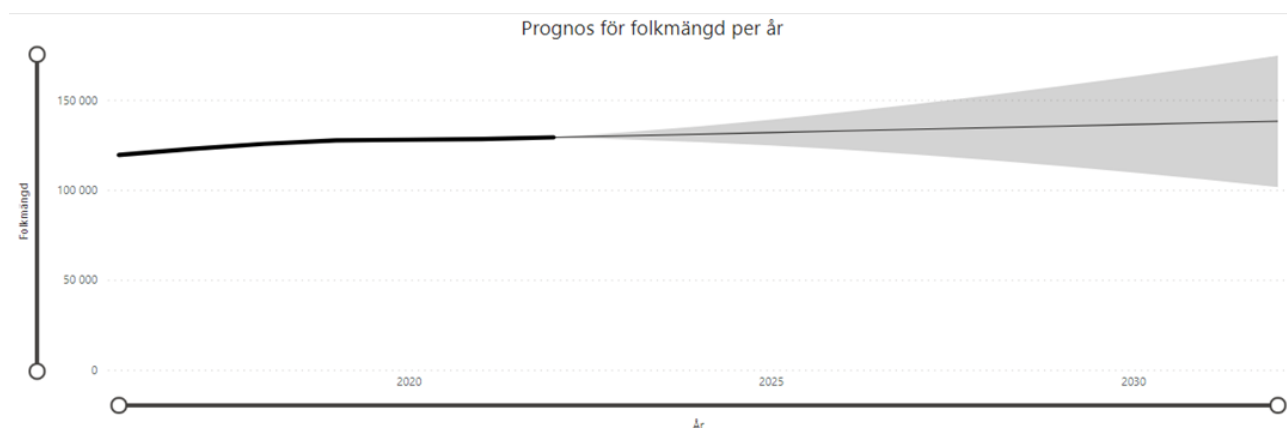
Befolkningen i Örebros pastorat väntas öka från 128 000 år 2022 till 144 000 personer år 2030, se figur 4. Antalet tillhöriga väntas minska. Örebro pastorat hade 2022 cirka 61 000 kyrkotillhöriga. Svenska kyrkans prognos på nationell nivå (se figur 3) beräknar att antal kyrkotillhöriga kommer att minska till cirka 54 000 kyrkotillhöriga år 2030. Det grå fältet i diagrammet visar osäkerhet i prognosen med +/- ca 10 000 tillhöriga. Oavsett innebär det en minskning från 2022 års läge. Dop och aktiva inträden går jämnt upp med utträden, och det som genererar minskningen är generationsväxling. En åldrande befolkning medför att medlemmar i kyrkan avlider.

Invånarantalet ökar med cirka 1,4% per år, och andelen tillhöriga prognostiseras minska med cirka 1,2% per år.

Figur 3 Medlemsutveckling 2005–2030. Källa: Svenska kyrkans internwebb Kornet, statistikverktyget VisA (2023-03-04)

Figur 4 Invånarutveckling 2016–2032. Källa: Svenska kyrkans internwebb Kornet, statistikverktyget VISA (2023-03-04)

Medlemsutveckling

Vad innebär detta för Örebro pastorat?

- Genom församlingsinstruktion och tilldelning av resurser tjänar pastoratet både kyrkotillhöriga och invånare. I planering av verksamhet behöver hänsyn tas till både medlemsutveckling och befolkningsutveckling.
- Minskat antal kyrkotillhöriga leder till färre kyrkliga handlingar.
- Till följd av att man från och med 1996 inte längre föds in i Svenska kyrkan kommer vi se en effekt i form av en accelererad minskning av kyrkotillhöriga inom de närmsta 20 år. Det beror på att yngre generationer har en svagare relation till Svenska kyrkan.

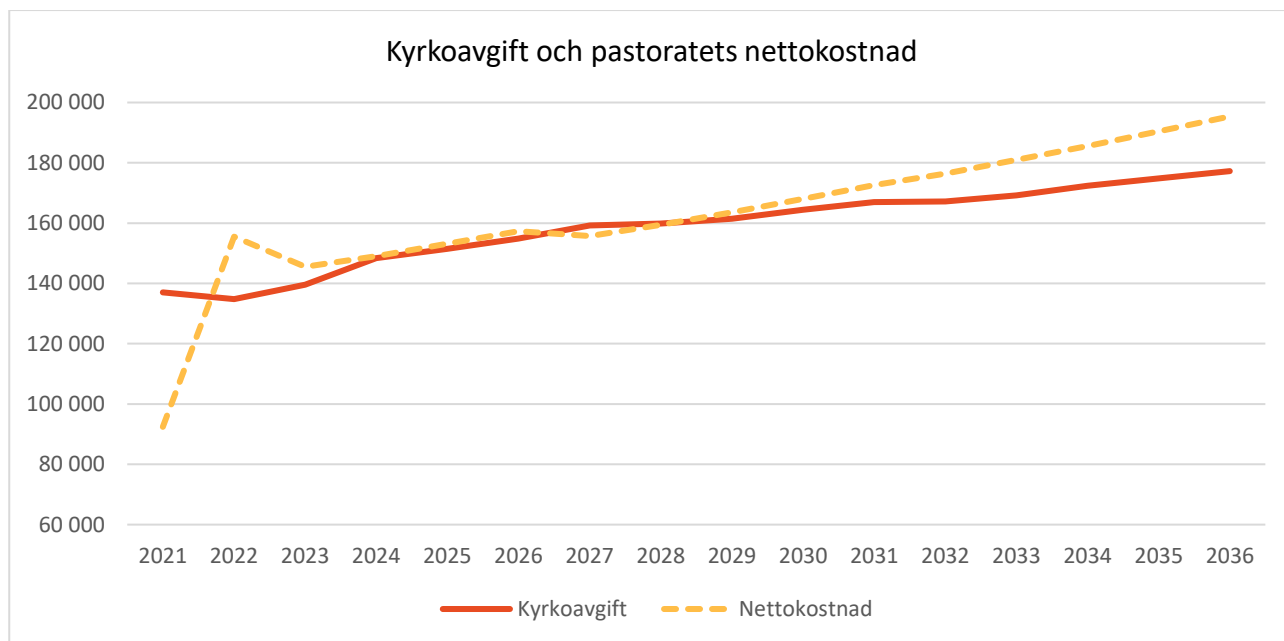
Ekonomisk utveckling

Den största delen av Svenska kyrkans intäkter utgörs av kyrkoavgiften. Kyrkoavgiftens utveckling prognostiseras utifrån Sveriges kommuner och regioners (SKR) skatteunderlagsprognos. Det sker en förskjutning på två år mellan läget i konjunkturen och påverkan på kyrkoavgiften.

Kyrkoavgiftens väntas ha en svag ökning från 2022 fram till 2036. Ökningen beror på att inkomsterna hos medlemmarna ökar. Utträden och generationsväxling påverkar kyrkoavgiften negativt, utan dessa hade ökningen varit större. Den negativa medlemsutvecklingens effekt på de ekonomiska prognoserna kommer att accelerera successivt. Pastoratets kostnader väntas öka. Pastoratets största kostnad är personalkostnader, som år 2022 stod för 64 % av verksamhetens intäkter.

Pastoratet gick 2022 med ett negativt resultat efter ett antal år med stora överskott, samt har eget kapital som inte minst på de senaste årens resultat överstiger målkapitalet på 290 miljoner kronor med ca 117 miljoner kronor. Det budgeterade resultatet för 2023 är ett negativt resultat på cirka – 6 miljoner kronor. Även om kyrkoavgiften ökar de närmaste åren överstiger pastoratets nettokostnad kyrkoavgiften i prognosen, se figur 5. Skillnaden växer på sikt. Långtidsprognosen förutsätter en kostnadsbesparing på ca 6 miljoner kronor 2027, denna besparing är inte beslutad.

Figur 5 Långtidsprognos kyrkoavgift och nettokostnad 2021–2036. Källa: Vårmodell avgiftssimulering (2023-04-05).

Ekonomisk utveckling

Vad innebär detta för Örebro pastorat?

- Den negativa medlemsutvecklingens effekt på kyrkoavgiften kommer att accelerera successivt.
- Nettokostnaden överstiger kyrkoavgiften vilket påverkar det egna kapitalet. Pastoratet har idag ett eget kapital som överstiger målkapitalet.
- Pastoratet kommer behöva göra prioriteringar på sikt för att bibehålla en hållbar ekonomi.

Beskrivning av församlingsverksamheten

Pastoratet har det övergripande ansvaret för att församlingarna fullgör sin grundläggande uppgift. Den grundläggande uppgiften: att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission utförs i respektive församling. Församlingarna i Örebro pastorat är en del av den världsvida Kyrkan. Gemenskapen här ska kännetecknas av öppenhet, mångfald, glädje, kärlek och välkomnande.

Gudstjänst

I pastoratet firas huvudgudstjänst varje söndag och kyrklig helgdag, Till största delen som mässa eller högmässa. För att kunna möta olika gruppers behov erbjuder gudstjänsterna en mångfald av uttryck, samtidigt som pastoratet värnar om de lokala församlingarnas profiler. Deltagandet på gudstjänsterna har legat på en jämn nivå i cirka tio år. Under pandemiåren 2020–2021 minskade deltagandet kraftigt, men verksamheten har gjort en återhämtning till närmare 2019 års nivåer.

Undervisning

Huvudsyftet med undervisning är att människor med dopet som grund ska upptäcka den kristna tron och växa in i kristet liv. Uppdraget är att ge plats för nyfikenhet på den kristna tron och skapa mötesplatser där människor får dela sin tro och sina erfarenheter. En av pastoratets uppgifter är att samordna undervisning, och detta sker både internt b.l.a. genom konfirmandverksamheten, utbildning av unga ledare och retreatar samt externt genom till exempel kyrkvandringar och det ekumeniska samarbetet Bibeläventyret.

Diakoni

Pastoratets arbete präglas av omsorg om hela människan och hela skapelsen. Pastoratets diakonala verksamhet handlar om att stå upp för människors behov och rättigheter, bryta ensamhet och lyssna till enskilda människor. Pastoratet erbjuder enskilda samtal och gemenskap i olika typer av grupper, samt förmedlar människor till kontakter som kan värna utsatta och svaga.

Pastoratets gemensamma diakoni innefattar sjukhuskyrkan, individ- och familjerådgivningen, häktesarbete och en diakonistrateg-tjänst. Pastoratet samordnar arbetet med sorgegrupper, och församlingarna bejakar även på andra sätt varandras verksamheter. Pastoratet har initierat, samarbetar med och stödjer Örebro Stadsmission. Församlingarna samarbetar också med ideella föreningar, organisationer och kommuner och är en del av stadsdelarnas områdes- och krisgrupper.

Mission

Församlingarna i pastoratet bedriver mission utifrån de olikheter de representerar. Mission i pastoratet handlar om att berätta om tron, hjälpa människor att upptäcka Guds kärlek och nåd, bygga gemenskap och handla i kärlek.

Pastoratet samarbetar i mission med bland annat ideella organisationer, Örebro stadsmission och flera andra lokala och nationella grupper och organisationer.

Pastoratets gemensamma verksamheter

Cityverksamheten

Cityverksamheten ingår i Nikolai församlings arbete och syftar till att synliggöra kyrkan för människor i Örebro och att skapa goda kontakter med beslutsfattare, myndigheter, företagare, föreningar och kulturskapare, till exempel vid större evenemang.

Sverigefinsk verksamhet

Den sverigefinska verksamheten, med hemvist i Mikaelns församling, har pastoralt ansvar för sverigefinländare i Örebro och verkar för att de ska kunna delta i kyrkans liv på sitt hemspråk. Pastoratet erbjuder bland annat tvåspråkig barn- och ungdomsverksamhet, retreat- och pilgrimsverksamhet för vuxna samt finsk- och tvåspråkiga gudstjänster.

Tegelbruket

Pastoratets verksamhet på allaktivitetshuset Tegelbruket är en del av Mikaelns församlings arbete. Här möter församlingen och bygger broar till ungdomar från olika kulturer och religioner.

Universitetskyrkan

Universitetskyrkan är ett ekumeniskt samarbete och Svenska kyrkan är representerad med präst och diakon som utgår från Almby församling. Universitetskyrkan finns med i kris- eller sorgearbete, firar andakter och gudstjänster och erbjuder en rad verksamheter under året. Dessa sker både i fysisk och digital form och vänder sig till studenter såväl som till anställd personal.

Beskrivning av kursgården Solliden samt kansliet på Kyrkans hus finns i bilaga.

Församlingsverksamhetens utveckling och lokalbehov

För att beskriva församlingsverksamheten och dess utveckling finns en bilaga per församling. I detta avsnitt summeras gemensamma trender med kommentarer utifrån vad som framkommit från församlingarna.

En viktig faktor som påverkat församlingsverksamheten och hela omvärlden var Covid-19. Pastoratets verksamheter minskade kraftigt under pandemiåren 2020–2021, men verksamheterna har sedan dess ökat och i stort sett gjort en full återhämtning till 2019 års nivåer.

En utveckling som är genomgående såväl i pastoratet som nationellt är en minskad efterfrågan på **kyrkliga handlingar**³. Dop och vigslar minskar i snabbare takt än begravningar. Flera församlingar lyfter fram sitt arbete för att vända trenden och öka intresset för dopet. Det bedöms inte finnas ett ökat behov av lokaler för kyrkliga handlingar. För gudstjänster är trenden att det är fler deltagare på

³ Källa <https://www.svenskakyrkan.se/statistik> (2023-03-24).

musikgudstjänster och andra typer av gudstjänster med tema. Detta påverkar inte lokalbehovet, då det finns kapacitet i befintliga lokaler att möta det större antalet deltagare.

Sett till **barn- och ungdomsverksamhetens** utveckling skiljer det sig mellan församlingarna. För Nikolai församling bedöms barn- och ungdomsverksamheten öka vilket ligger i linje med ökad koncentration av högstadieskolor och gymnasieskolor i city. I andra församlingar, däribland annat Långbro, ser man en minskning. Sammanfattningsvis bedöms inte behovet av lokaler vara förändrat. Det finns generellt i pastoratet möjlighet att öka barnverksamhet både sett till frekvens och antal deltagare i befintliga lokaler.

Musik- och körverksamheten bedöms fortsätta i nuvarande omfattning i majoriteten av församlingarna. Behovet av lokaler är oförändrat.

De flesta församlingarna i pastoratet ser att behovet av **diakoni** ökar. Bland annat lyfts vikten av att bryta ensamhet och skapa platser för gemenskap. Det finns kapacitet för att öka denna verksamhet i befintliga lokaler.

Lokalisering

I takt med att staden växer finns det platser där församlingarna inte är representerade med en egen lokal. I arbetet med lokalförsörjningsplanen har vikten av att finnas och verka som kyrka på nya sätt på nya platser lyfts fram. Egna lokaler är inte en förutsättning för att bedriva verksamhet utan samverkan med andra aktörer bedöms önskvärt.

Bedömningen är att det i nuläget inte finns behov av egna lokaler på andra platser än de som församlingarna har tillgång till idag.

För sjukhuset, sjukhuskyrkan, Tegelbruket, universitetskyrkan, NAV (Nämnden för andlig vård) vid häktet är pastoratet beroende av att vara i andras lokaler.

Ändamålsenlighet

Församlingarna, kansliet och ansvarig för Solliden har bedömt ändamålsenligheten i lokalerna.

Ändamålsenligheten är ett mått på hur verksamheten upplever och bedömer lokalerna. Det innebär att bedömningarna kan variera utifrån församlingarnas referensramar. Syftet med bedömningen är att fånga upp brister upplevda av dem som nyttjar lokalerna. Eventuella brister har värderats och tagits om hand antingen i det löpande fastighetsarbetet eller som underlag till åtgärder i lokalförsörjningsplanen.

Över lag har pastoratets byggnader en god ändamålsenlighet. De brister som finns i församlingarna har främst kopplats till tillgänglighet, värme och kyla i lokalerna. Bland annat är det i flera av pastoratets äldre kyrkobyggnader svårt att reglera temperaturen vilket medför att det är varmt under sommaren och kallt under vintern. Sett till tillgängligheten har anmärkningar varit kopplade till att det saknas hiss i byggnader, saknas ramper eller är trångt för rullstolsburna. Detaljerad bedömning av ändamålsenlighet finns i respektive församlings församlingsbilaga, samt i pastoratsgemensam bilaga.

Verksamhetens utveckling och lokalbehov

Vad innebär detta för Örebro pastorat?

- Dop, vigslar och begravningar minskar, i lite olika takt. Denna trend väntas fortsätta men församlingarna arbetar för att öka intresset.
- Diakoni, kör- och musikverksamhet och barn- och ungdomsverksamheten väntas vara på samma nivåer som i dagsläget eller öka något. Det finns kapacitet i befintliga lokaler för en ökning.
- Sett till lokalisering finns det i takt med att staden växer platser där församlingarna inte är representerade med en egen lokal. Egna lokaler är inte en förutsättning för att bedriva verksamhet, samverkan med andra är att önska.
- Ändamålsenligheten är generellt god i pastoratets lokaler. Inga akuta åtgärder krävs för att förbättra ändamålsenlighet, utifrån bristernas allvarlighetsgrad.

Begravningsverksamhetens utveckling samt behov av mark, byggnader och anläggningar

Örebro pastorat är huvudman för begravningsverksamheten i pastoratets verksamhetsområde, som enligt begravningslagen (1990: 1144) benämns förvaltningsområdet. I förvaltningsområdet bor det cirka 130 000 innevånare. Kyrkogårdsförvaltningen har ansvar för kyrkogårdar och ska vårda och utveckla de kulturmiljö, natur- och historiska värden som finns på kyrkogårdarna. Begravningsverksamheten verkar också för att gravsättning ska ske med värdighet och hög servicegrad, samtidigt som den lever upp till de krav som finns enligt lag på verksamheten. På kyrkogårdsförvaltningen arbetar cirka 40 personer heltid och 40 personer som är säsongsanställda.

Örebro pastorat har 12 kyrkogårdar och två krematorier, varav ett är aktivt och har kapacitet för att kremera 2 500 personer per år. Kremationstakten har legat omkring 85% de senaste åren, och 2023 kremerades 2 219 personer. Kremationstakten bedöms vara intakt med mindre variationer under kommande år. Det finns ett behov av att utreda kremationskapaciteten på långt sikt.

Bestånd

Kyrkogårdsförvaltningen har 47 byggnader och anläggningar. Totalt uppgår byggnadernas area till 9 447 kvadratmeter (2022).

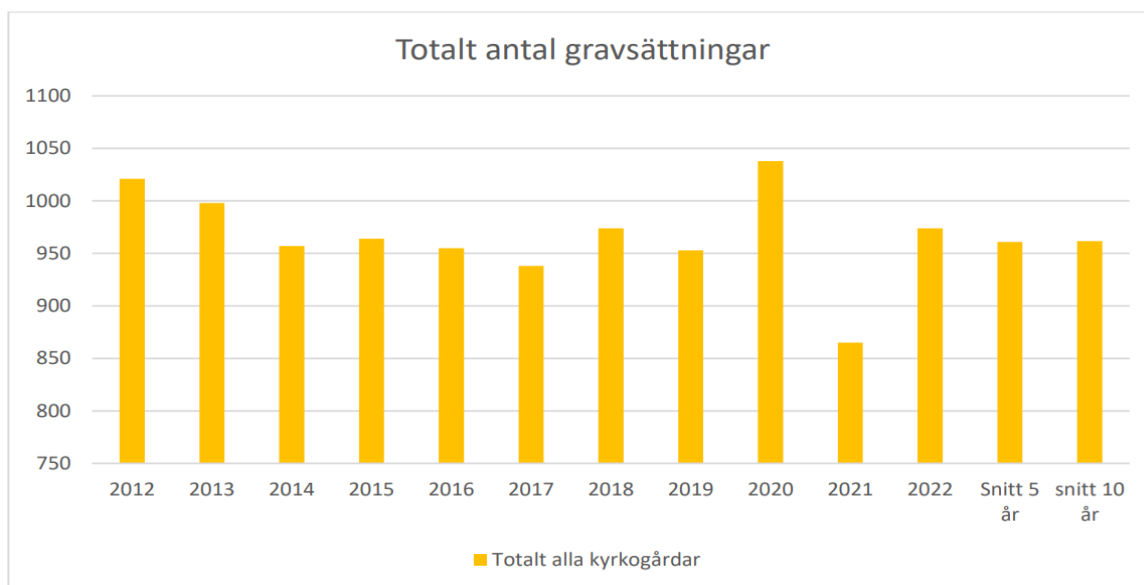
Kategori	Antal objekt	m ² BRA Ägda
Ekonomibyggnad/personalbyggnad	12	2 290
Gravkapell/gravkammare	4	162
Bisättningslokal	6	168
Verkstäder	2	704
Krematorier	2	4 272
Garage	6	691
Kallförråd	3	487
Växtmottagning	1	38
Tvätthall	1	95
Jordupplag	2	77
Sockenmagasin	1	40
Mulltoa	1	5
Pumphus	1	5
Likbod	1	12
Sopsortering	1	23
Cykeltak	1	33
Vagnslider	1	345
Klockstapel	1	0
Summa	47	9447

Behov av begravningsmark och utveckling av begravningsverksamhet

År 2021 gravsattes 865 avlidna (61,4% begravning i Svenska kyrkans ordning) och år 2022 974 avlidna. Pastoratet gravsätter strax under 100% av totalt antal avlidna inom förvaltningsområdet varav ca 60% är

enligt Svenska kyrkans ordning. Antalet gravsatta är inte ett exakt mått på de som avlider inom förvaltningsområdet, då pastoratet också ibland gravsätter personer som inte är folkbokförda inom området, och en del personer gravsätts på andra platser utanför förvaltningsområdet.

Figur 6 Totalt antal gravsättningar per år, 2012–2022 samt snitt 5 och 10 år. Källa: Kyrkogårdsförvaltningen

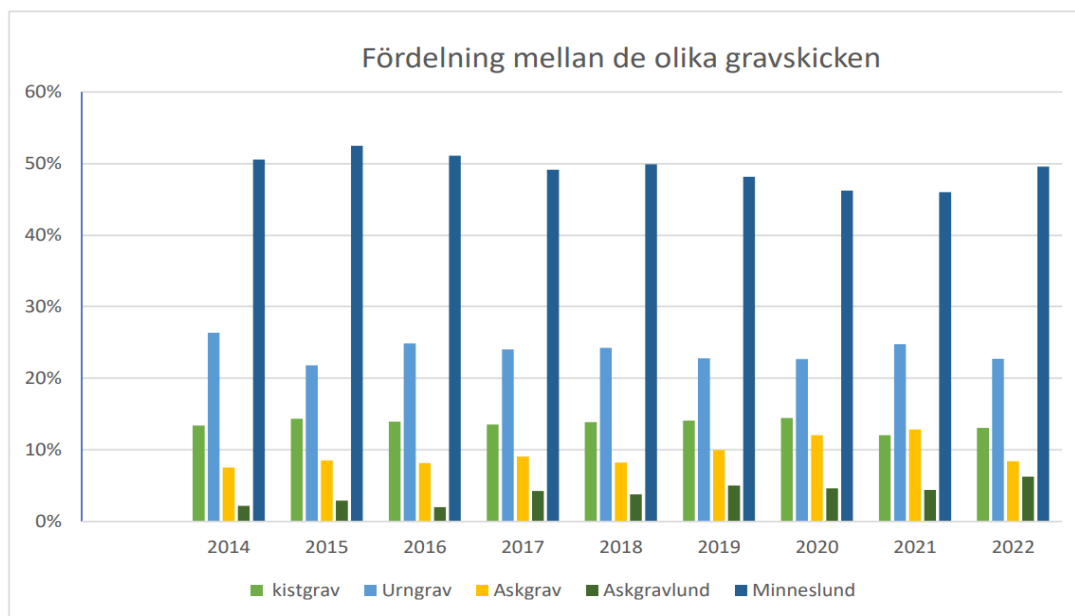

Flest personer gravsätts på Långbro kyrkogård, cirka 300–350 personer per år. Därefter följer Norra kyrkogården.

Sett till trender i gravskick väljer en stor andel gravsättning i minneslund, urngravplats, askgravplats eller askgravlund i stället för kistgravar. Vanligast är att man väljer gravsättning i minneslund. Utrymmesmässigt kräver kistgravar mest, och askgravplatser och askgravlunder går ofta att anlägga på återanvänd gravmark vilket gör att det inte krävs lika mycket plats för begravningsmark i nuläget i jämförelse med när kistgravar var normen. Trenden med färre kistgravsättningar väntas fortsätta. Dock ökar antalet muslimska begravingar, vilket är kistgravsättningar som även kräver extra plats. Muslimska gravplatser bedöms räcka till cirka 2033.

I och med nya direktiv kring beredskapsmark har kyrkogårdsförvaltningen genomfört en inventering av lämplig gravmark för detta ändamål på flera kyrkogårdar. Fastställs denna inventering, så kommer detta påverka behovet av mer gravmark i framtiden.

Figur 7 Fördelning gravskick per år i procent, 2014–2022. Källa: Kyrkogårdsförvaltningen

Tillgång på gravplatser

Askgravplatser

På Tångeråsa, Hackvad, Kräcklinge och Edsbergs kyrkogårdar är tillgången god och bedöms räcka lång tid framöver. På Mosjö och Norra kyrkogårdarna beräknas platserna ta slut 2023. Nya ska anläggas under året på båda kyrkogårdarna. I Almby, Nikolai, Olaus Petri och Långbro kyrkogård bedöms platser ta slut mellan 2024–2027 och planering för nya platser pågår.

På Täby och Eker kyrkogård saknas askgravplatser. Platser på Eker anläggs 2023, och ansökan om att få anlägga cirka 20 platser på Täby ska skickas till länsstyrelsen.

Kistgravplatser

Det finns god tillgång på kistgravplatser på alla mindre kyrkogårdar. Brist på platser finns 2022 på Nikolai kyrkogård och Olaus Petri kyrkogård saknar möjlighet att upplåta nya kistgravplatser. Det bedöms också bli brist på kistgravplatser på Almby kyrkogård år 2035 och särskilda gravplatser för muslimer på Norra kyrkogården år 2033.

Möjlighet för kistgravplatser för särskilda gravplatser för muslimer undersöks på marken norr om Eken. Det är mark som pastoratet äger och som 2022 används som betesmark.

Minneslundar

Tillgången på minneslundar är god och bedöms räcka lång tid framöver på samtliga kyrkogårdar utom Olaus Petri kyrkogård, där plats för minneslund beräknas räcka i cirka 7 år (fram till 2030).

Urngravplatser

Det finns god tillgång på mark för gravsättning med urnor. Återanvända gravplatser används nästan uteslutande för gravsättning av urnor.

Askgravlundar

Askgravlundar finns på sex av 12 kyrkogårdar. Askgravlundan på Olaus Petri kyrkogård blev full 2022, och en ny anläggs i skrivande stund. Därefter kommer tillgången vara mycket god på de större kyrkogårdarna. På de mindre kyrkogårdarna är det komplicerat att göra en prognos, då det är ett litet antal som gravsätts.

Sammanfattningsvis finns det relativt god tillgång på begravningsplatser i de olika gravskicken på pastoratets kyrkogårdar. Örebro pastorat är ansvariga för att tillhandahålla krigsgravplatser. Svenska kyrkan ska ha begravningsmark för kistbegravningar tillgänglig för 5% av Sveriges befolkning. Marken behöver vara tillgänglig för kistbegravningar om krematorier under krissituation slutar fungera. Kyrkogårdsförvaltningen arbetar i dagsläget med att utreda om det finns kapacitet för att möta 5% av befolkningen.

Teknisk status - begravningsverksamhet

Under vintern 2022/2023 genomfördes en fastighetsinventering av kyrkogårdsförvaltningens byggnader. Majoriteten av kyrkogårdsförvaltningens byggnader har eftersatt underhåll som resulterat i bristande teknisk status. Bland annat behöver flera byggnader yttre upprustning, taköversyn och har komponenter som överskridit sin tekniska livslängd. För detaljerad beskrivning över byggnadernas tekniska status, se bilaga ”Sammanställning fastighetsinventering 2023”.

Behov av byggnader och anläggningar – begravningsverksamhet

Kyrkogårdsverksamheten ser inte ett ökat behov av lokaler på sikt. Det behov som finns är kopplat till att återställa förvaltningens byggnader till god teknisk status, så att de kan nyttjas på ett bättre sätt.

Bestånd av mark, byggnader och anläggningar

I detta avsnitt följer en redogörelse för beståndet av mark, byggnader och anläggningar samt en sammanfattning av de analyser som genomförts inför upprättandet av åtgärdsplanen.

Beståndet av byggnader och anläggningar för församlingsverksamheten omfattade år 2022/2023 ca 22 700 kvadratmeter bruksarea (BRA) ägda och hyrda lokaler.

Församling	Kategori	Antal objekt	m ² BRA Ägda	m ² BRA Hyrda
Adolfsbergs församling	Kyrka/kapell	1	1 260	
	Församlingshem			
	Övriga byggnader/anläggningar	2	44	
Summa Adolfsbergs församling		3	1 304	
Almby församling	Kyrka/kapell	2	240	244
	Församlingshem	1	850	
	Övriga byggnader/anläggningar	5	645	
Summa Almby församling		8	1 735	244
Edsbergs församling	Kyrka/kapell	4	1 142	
	Församlingshem	1	470	
	Övriga byggnader/anläggningar	2		
Summa Edsbergs Församling		7	1 612	
Långbro församling	Kyrka/kapell	2	571	
	Församlingshem	2	1 330	
	Övriga byggnader/anläggningar	4	64	
Summa Långbro församling		8	1 965	
Mikaels församling	Kyrka/kapell	1	2 415	
	Församlingshem	1	562	
	Övriga byggnader/anläggningar	2	12	41
Summa Mikaels församling		4	2 989	41
Mosjö-Täby församling	Kyrka/kapell	2	598	
	Församlingshem	1	1 020	
	Övriga byggnader/anläggningar	2	165	
Summa Mosjö-Täby församling		5	1 783	
Nikolai församling	Kyrka/kapell	1	1 053	
	Församlingshem	1	390	
	Övriga byggnader/anläggningar	3	1 297	25
Summa Nikolai församling		5	2 740	25
Olaus Petri församling	Kyrka/kapell	1	1 253	
	Församlingshem	2	3 263	
	Övriga byggnader/anläggningar	3	25	24
Summa Olaus Petri församling		6	4 541	24
Pastoratsgemensamt	Kyrkans hus	1	1 609	
	Kursgård Solliden	3	1 982	
	Övriga byggnader/anläggningar	4	88	
Summa pastoratsgemensamt		8	3 679	
Totalsumma		54	22 348	334

Analys ur olika perspektiv

I detta avsnitt redovisas analyser som har gjorts av byggnadernas kostnader, nyttjande, kulturvärden, ändamålsenlighet, tekniska status och energianvändning.

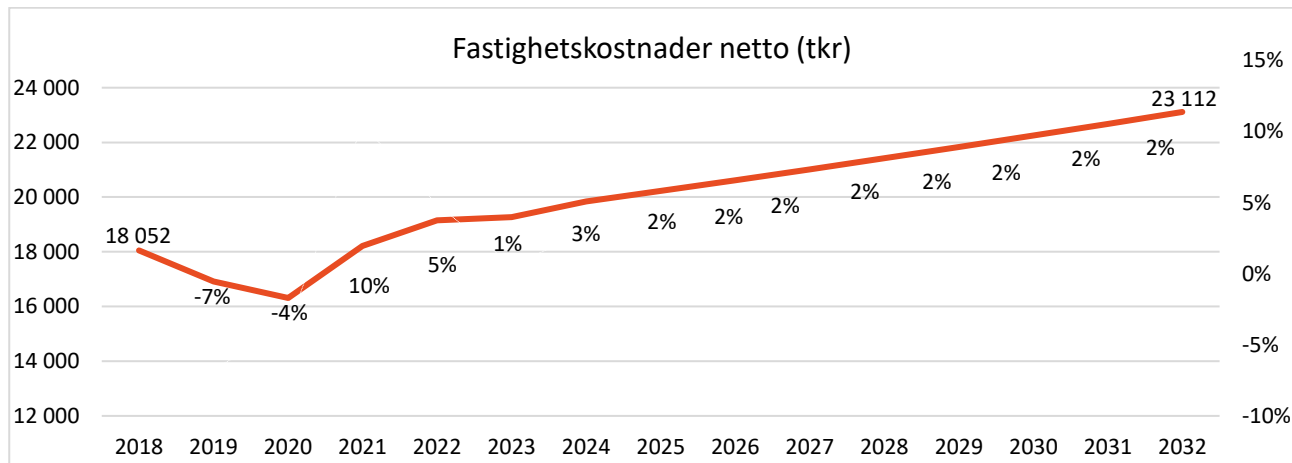
Fastighetskostnader

Fastighetskostnaden påverkas av drift och övriga rörliga kostnader, därav varierar kostnaden från år till år. Fastighetskostnaden innefattar bland annat kostnader för reparationer, värme, vatten, avlopp, sophämtning med mera. Sammanfattat är fastighetskostnaden kostnaden för att äga och förvalta en byggnad. Avskrivningar ingår – vilket innebär att om vi har gjort underhåll eller andra satsningar på en byggnad får den högre årskostnad.

Pastoratets nettokostnad för fastigheter uppgick 2022 till cirka 19 miljoner kronor.

Fastighetskostnaderna väntas öka och i budget för 2023 ingår ökade kostnader för el och värme. Därefter bedöms drifts- och investeringskostnaderna från 2024 och framåt öka med 2% per år. Den 2 procentiga ökningen utgår från att inflationen kommer återgå till normala nivåer.

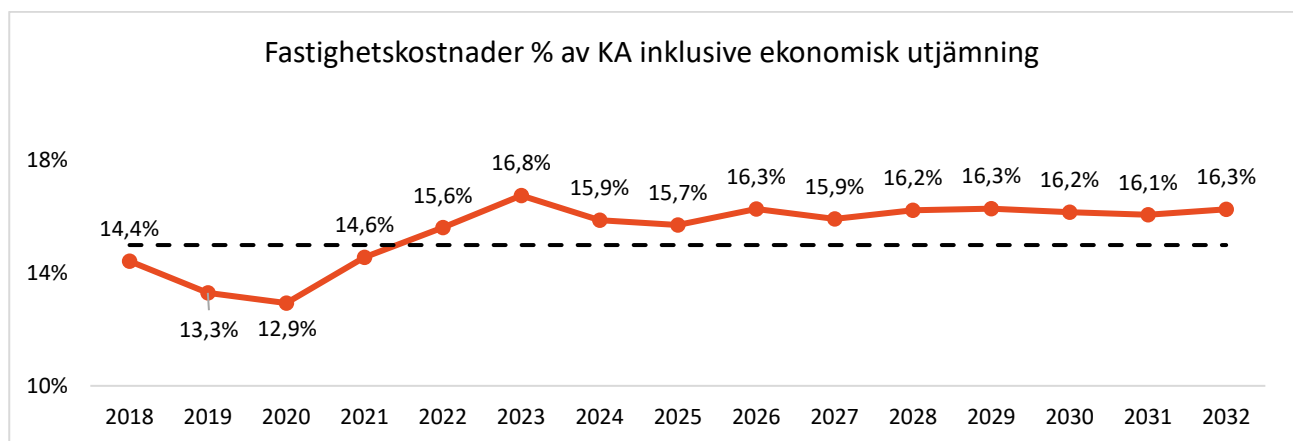
Figur 8 Fastighetskostnadernas utveckling, netto. Utfall för åren 2018–2022. Prognos från 2023.

Om fastighetskostnaderna följer prognosen i figur 8 ovan och om underhåll- och reparations hålls i nivå med aktuell underhållsplan per år (se bilaga ”Planerat underhåll per objekt”) så varierar fastighetskostnaden mellan cirka 15,6 % till 16,8 % av kyrkoavgiften under åren 2022–2032.

Både ökade utgifter och inte minst en svag utveckling av kyrkoavgiften bidrar till fastighetskostnadernas procentuella andel av kyrkoavgiften. Prognosen för kyrkoavgiften är mer osäker än fastighetskostnadernas utveckling.

Figur 9 Fastighetskostnadernas andel av kyrkoavgiften (inklusive ekonomisk utjämning). Källa: Vårmodell avgiftssimulering, fastighets- och ekonomichef (2023-04-21). Svart streckad linje är 15%.

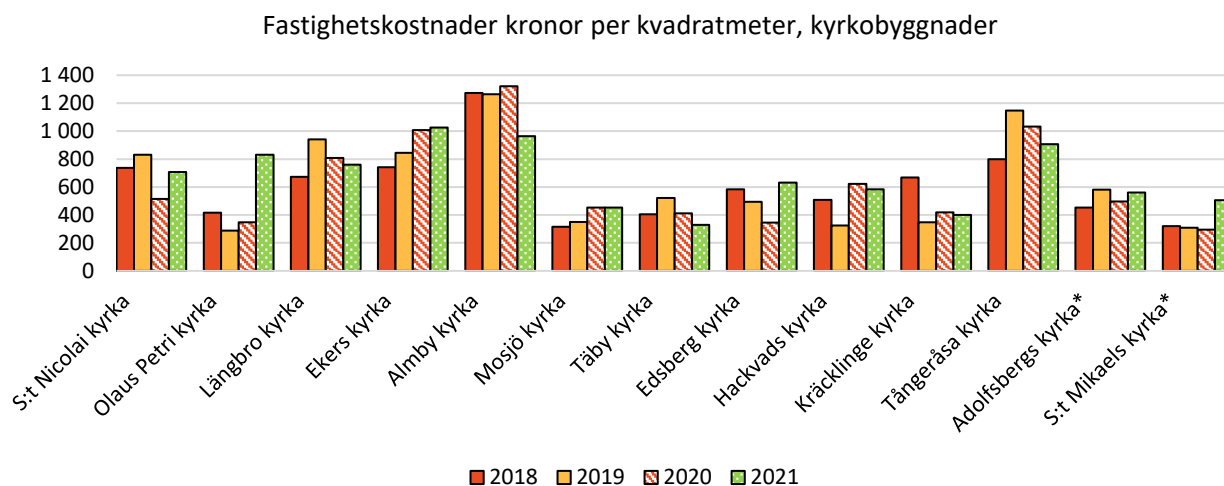
Kyrkobyggnader

Fastighetskostnaden per kvadratmeter ger en första indikation på en byggnads kostnadsläge. Det skapar också en grund för att jämföra liknande byggnader med varandra. Spannet för kyrkobyggnaderna ligger på mellan ca 400 – 1 000 kronor per kvadratmeter och år (2021). Sammanställningen i figur 10 redogör för fastighetskostnad per kvadratmeter för åren 2018–2021. Mellan åren kan enskilda punktsatser och kostnader ge utslag. Har det ett år funnits en extraordinär kostnad för en kyrka har den exkluderats för att göra uppgifterna jämförbara.

Jämförelsen mellan kyrkorna påverkas av de totala fastighetskostnaderna och hur stor kyrkan är. Ålder, teknik och utformning är annat som kan påverka kostnaderna.

Bedömningen är att kostnadsnivåerna ligger inom ett normalt spann för de olika kyrkorna. Det är ingen kyrka som enbart sett till fastighetskostnaderna bör utredas närmare.

Figur 10 Kronor per kvadratmeter, kyrkobyggnader. *Kyrkorum och församlingshem i samma byggnad.

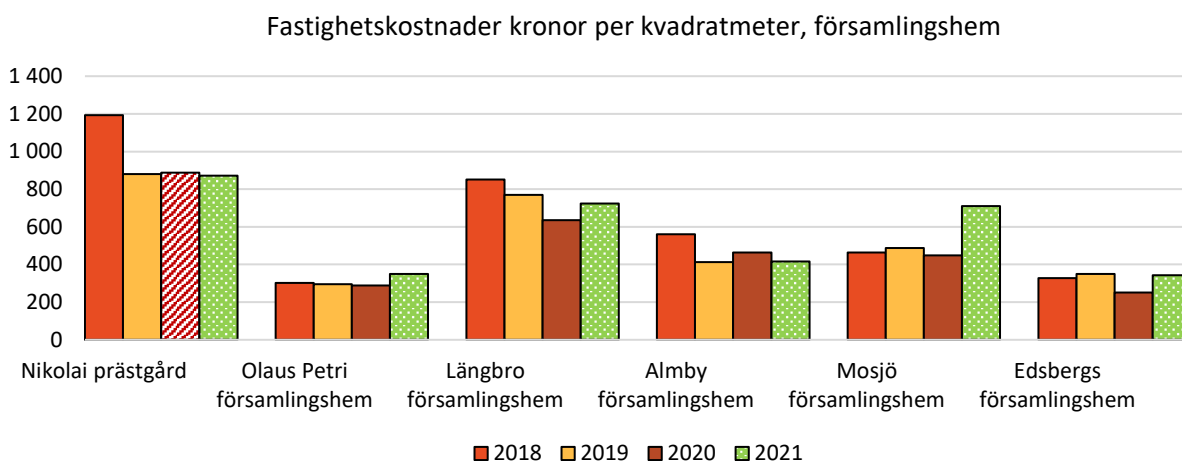

Församlingshem och övriga verksamhetslokaler

Spannet för församlingshem ligger på mellan ca 300 – 900 kronor per kvadratmeter och år (2021). Sammanställningen i figur 11 redogör för fastighetskostnad per kvadratmeter för åren 2018–2021.

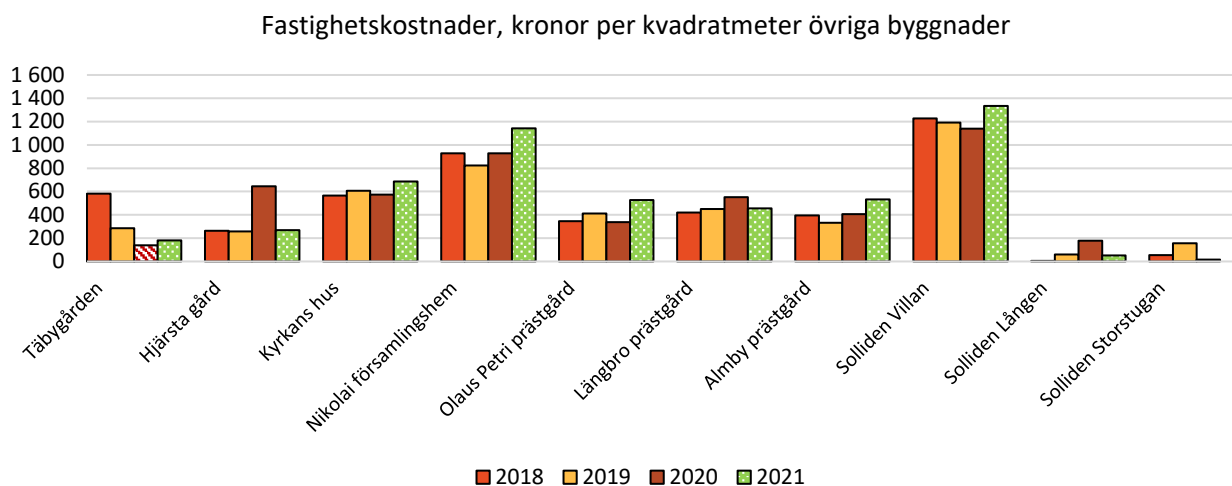
Sett till församlingshemmens fastighetskostnad per kvadratmeter finns det inget objekt som har avvikande kostnader. Några församlingshem ligger högre än övriga vilket främst beror på underhåll och anpassningar i närtid samt ny inredning. Bedömningen är att kostnadsnivåerna ligger inom ett normalt spann för församlingshemmen. Det är ingen byggnad som enbart sett till fastighetskostnaderna bör utredas närmare.

Figur 11 Kronor per kvadratmeter, församlingshem

För pastoratets övriga byggnader (prästgårdar, kansli och Solliden) finns det inget objekt som utmärker sig. Solliden Villan ligger något högre än prästgårdarna, vilket är förväntat då Solliden nyttjas som konferensanläggning.

Figur 12 Kronor per kvadratmeter övriga byggnader

Underhållskostnader

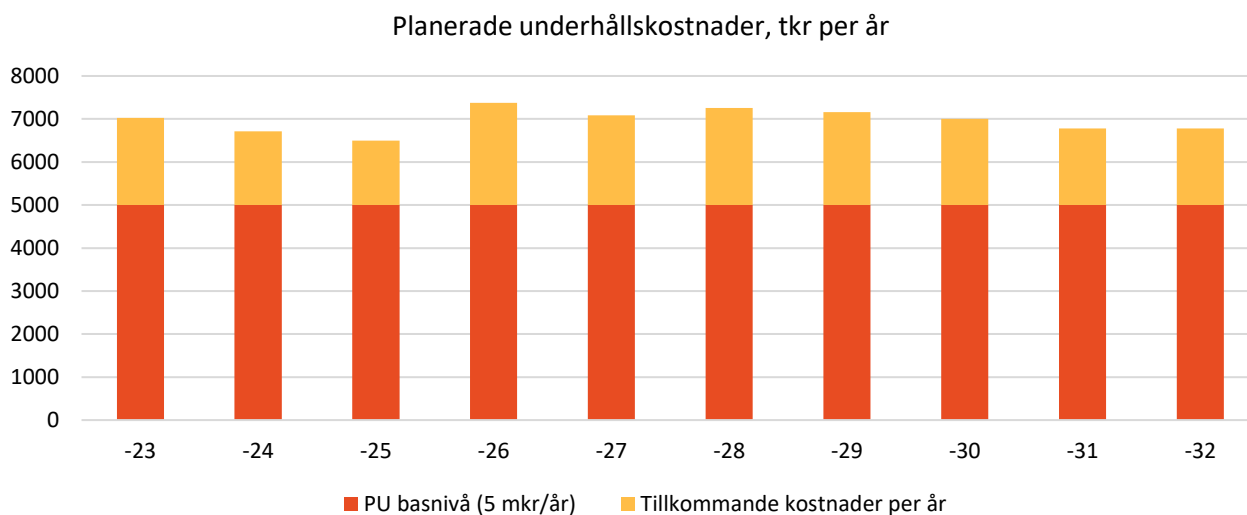
I pastoratets underhållsplan finns redogörelse för planerade underhållsåtgärder per objekt och år. Underhållsplanen⁴ löper från 2023–2032 och de närmaste 5 åren är mer detaljerade och säkrare, och fylls på succesivt i förvaltningsarbetet. Underhållsplanen är just en plan som sammanställer behovet av underhåll, beslut om åtgärder och exakt belopp fattas i samband med budget.

Underhållsplanen visar fram till 2032 ett underhållsbehov som uppgår till ca 75 miljoner kronor, vilket är ett snitt på cirka 7,5 miljoner kronor per år. Kostnadsberäkningarna förutsätter att pastoratet får kyrkoantikvarisk ersättning (KAE) för vissa delar. Planerat underhåll och de tillkommande kostnader det genererar i form av direkta kostnader och avskrivningar framgår av figur 13. Planerat underhåll i kronor per byggnad redovisas i bilaga ”Planerat underhåll per objekt”.

Pastoratet har som mål att fastighetskostnaderna inte skall överstiga 15% av kyrkoavgiften. I prognosen över fastighetskostnadernas utveckling ingår planerat underhåll med ca 5 mkr per år ”Basnivå”. Alla underhållsåtgärder som medför att kostnaden för underhåll blir mer än 5 miljoner kronor per år (den röda delen av staplarna i figur 13) medför att fastighetskostnaden kommer överstiga 15% av kyrkoavgiften.

⁴ Underhållsplanen som ligger till grund för lokalförsörjningsplanen togs fram 2022-xx-xx.

Figur 13 Planerat underhåll per år. Röd stapel visar basnivå, gul stapel visar tillkommande kostnader (2023-04-24)

Fastighets- och underhållskostnader

Vad innebär detta för Örebro pastorat?

- Inga objekt avviker sett till driftskostnad. Undantag kan motiveras av fastighetsåtgärder.
- Fastighetskostnaden kommer att öka till följd av prisökningar och inflation. 2032 bedöms den årliga fastighetskostnaden vara cirka 23 miljoner kronor.
- För att hålla målet att fastighetskostnaden inte skall överstiga 15% av kyrkoavgiften över tid behöver pastoratet prioritera bland objekt och underhållsåtgärder.

Teknisk status

Beståndets övergripande tekniska status har bedömts för att visa om det finns ett behov av underhåll eller andra brister i byggnader och anläggningar. Pastoratets byggnader har bedömts efter tre kategorier; grön, gul och röd. Bedömningen har genomförts av pastoratets fastighetsförvaltare.

GRÖN - Byggnader/anläggningar med god teknisk status

GUL - Byggnader/anläggningar med brister som kan behöva åtgärdas för att uppfylla KF mål för lokalförsörjningen och/eller förhindra risker

RÖD - Byggnader/anläggningar som är i stort behov av omfattande åtgärder för att förhindra risker och/eller inte uppfyller lagar och myndighetskrav.

Majoriteten av pastoratets byggnader (76% av byggnaderna) har en god teknisk status och har fått bedömning grön. Edsberg, Hackvad, Kräcklinge, Tångersåsa, Eker, Mosjö och Täby kyrkor saknar WC och vatten och har därför fått bedömning grön men med anmärkning. I kyrkor där WC/ vatten saknas är det inte motiverat att bygga om för att installera detta. Det medför begränsningar i längden med bl.a. möjlighet till säsongskyrkor. Det finns tillgång till toalett i närliggande byggnader som besökare kan nyttja.

De byggnader som har fått bedömning gul eller röd redovisas i tabell nedan.

Tabell 1 Teknisk status (2022-12-13).

Gul	Röd
Hjärsta gård Brister i anpassning för rörelsehindrade	Mosjö sockenstuga Stora brister i byggtekniska grundkonstruktioner. Grund söndervittrad, takkonstruktion behöver bytas. Fasad och fönster i behov av byte. I nuvarande skick kan byggnaden stå i cirka 2–3 år. Bedömd kostnad 8 mkr.
Olaus Petri prästgård Brister i anpassning för rörelsehindrade, bristande ventilation	Täbygården Byggtekniska brister i tak, vattenreningssystem, avlopp och ventilation. I behov av fasad och fönsterbyte, samt större inre underhåll. I nuvarande skick kan byggnaden stå i cirka 8 år. Bedömd kostnad 3,3 mkr.

Teknisk status

Vad innebär detta för Örebro pastorat?

- De byggnader som utmärker sig sett till teknisk status är: Mosjö sockenstuga, Täbygården, Olaus Petri prästgård och Hjärsta gård.

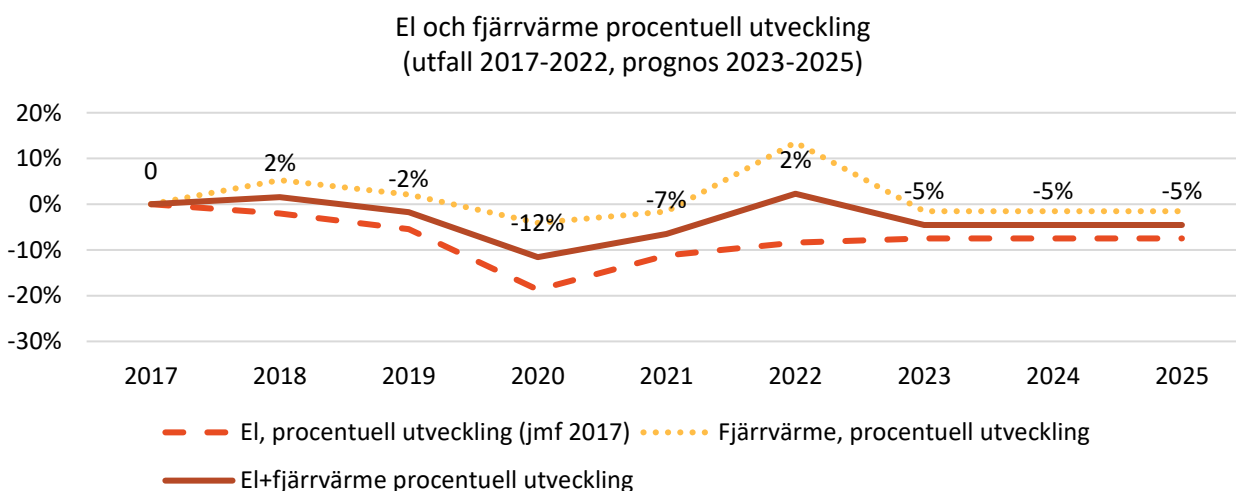
Energi och miljö

Arbetet med att minska pastoratets miljöpåverkan är något som är viktigt för såväl pastoratet som Svenska kyrkan nationellt. Pastoratet ska verka för en hållbar framtid och ett hållbart sätt att leva, bland annat genom att arbeta för Svenska kyrkans mål om klimatneutralitet 2030. Målet om klimatneutralitet 2030 är en del i Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Färdplan för klimatet innebär att Svenska kyrkan ska minska egen klimatpåverkan och bidra till mänsklighetens gemensamma arbete för att bromsa effekterna av klimatförändringarna. Örebro pastorat arbetar också med Svenska kyrkans miljödiplomering steg 1. Steg 2 ska påbörjas under 2024.

Pastoratet arbetar i nuläget med flera övergripande miljömål. Kopplat till byggnader ska klimatpåverkan från energianvändningen minska genom lägre förbrukning och endast förnybar och fossilfri energi, och pastoratets fastigheter utvecklas och förvaltas på ett hållbart sätt. Pastoratet har också miljömål kopplat till pastorat verksamhet, förvaltning och ekonomi, kyrkogårdar och mark, varor och tjänster, transporter och mark, kemikalier och avfall samt kompetens och ledarskap. Samtliga mål har delmål och följs upp. I uppföljningen av miljöarbetet används 2017 som basår. I Färdplan för klimatet finns ett delmål som innebär att minska energianvändningen med 10% fram till 2023 med 2017 som basår. Örebro pastorat har valt att utgå från samma basår, men även satt ambitionsnivån för minskningen till 15% och därför utökat tiden för detta till år 2025.

Pastoratets totala förbrukning för både församlingsverksamhet och begravningsverksamhet var år 2021 cirka 3,6 miljoner kilowattimmar. Förbrukningen varierar från år till år och under pandemiåret 2020 minskade förbrukningen jämfört med 2017 med 12%. Prognosen för år 2023–2025 bygger vidare på samma utveckling som skett de föregående åren. Utvecklingen är osäker. År 2022 hade förbrukningen av fjärrvärme ökat med 7% och elen med 2% jämfört med 2017.

Figur 14 El och fjärrvärmeförbrukning, utveckling och prognos. Basår 2017.

Energi och miljö

Vad innebär detta för Örebro pastorat?

- Pastoratet behöver fortsätta identifiera och genomföra energibesparande åtgärder för att vända utvecklingen och nå målet om att minska förbrukningen med 15% fram till 2025. En minskning med 15% innebär cirka 100 000 kWh, vilket motsvarar ungefär en hel församlings förbrukning under ett år. Bedömningen är att omfattande åtgärder kommer att krävas de närmsta åren för att nå målet.
- För att underlätta identifiering och uppföljning av energibesparande åtgärder har en energikartläggning påbörjats. Löpande erhålls värdefull information om vilka åtgärder som kan vidtas och vilka effekter de väntas ge.

Lokalnyttjande

Inför arbetet med lokalförsörjningsplanen har lokalnyttjandet analyserats. Syftet med att redovisa lokalnyttjandet är att skapa en gemensam bild över hur byggnaderna i pastoratet används. En grund för den här typen av sammanställningar är statistik från bokningssystemet Aveny. Två mätperioder har även genomförts inför nyttjandeanalysen.

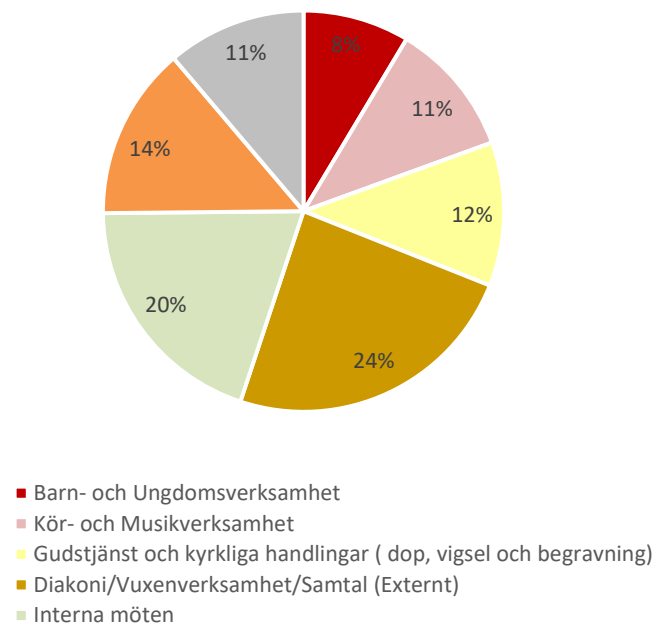
Lokalnyttjandet kan visas genom beräkningar av bokningsgrad. Antal nyttjade timmar baseras på bokningsstatistik medan antalet tillgängliga timmar baseras på att lokalerna är tillgängliga att användas 12 timmar per dag (kl. 8-20) 365 dagar om året. En lokal som nyttjas 6 timmar varje dag kommer då ha en nyttjandegrad på 50 procent (6/12). Timmarna avser alla bokningar, såväl för gudstjänst som för kyrkliga handlingar och annan verksamhet samt lokalvård och underhåll. Viktigt att notera är att det inte är möjligt att nyttja en byggnad till 100% och att det inte heller är ett mål för lokalförsörjningsplanen. Statistiken från respektive församling finns i församlingsbilaga. I församlingsbilagorna redovisas även nyttjande i form av nyttjandescheman per byggnad där aktiviteter som inte är bokade i Aveny kan ses, till exempel öppen kyrka och bokningsbara tider för dop, vigsel och begravning.

Under nyttjandemätperioden 2022-2023 bokades pastoratets kyrkor mellan cirka 1% till 40%. Antal bokningar per vecka varierade mellan 0,6 och 17,6. Församlingshem och andra verksamhetslokaler nyttjades i högre utsträckning, där nyttjandet varierade mellan cirka 15–30%. Den mest bokade kategorin var diakoni och vuxenverksamhet som bokades 24% av den bokade tiden. Andra mest bokade kategorin var interna möten, och därefter följer lokaluthyrning.

Tabell 2. Bokningsgrad kyrkor och församlingshem

Församlingshem	Bokningsgrad
Almby församlingshem	34%
Olaus Petri församlingshem	33%
Nikolai prästgård	31%
Långbro församlingshem	21%
Mosjö församlingshem	18%
Edsbergs församlingshem	14%
Kyrkor	Bokningsgrad
Olaus Petri kyrka	43%
S:t Nicolai kyrka	37%
Almby kyrka	29%
Långbro kyrka	20%
Adolfsbergs kyrka	17%
S:t Mikael's kyrka	17%
Mosjö kyrka	10%
Edsbergs kyrka	9%
Täby kyrka	4%
Kräcklinge kyrka	4%
Hackvads kyrka	3%
Tångeråsa kyrka	3%
Ekers kyrka	1%

Figur 15 - Bokade kategorier

Lokalnyttjande

Vad innebär detta för Örebro pastorat?

- Det finns möjligheter att nyttja våra lokaler mer och på andra sätt.
- Sett till nyttjande behöver pastoratet ta ställning till ett förhållningssätt för kyrkor med låg nyttjandegrad.

Sammanfattande analys

I pastoratets när- och omvärld finns flera skeenden som påverkar verksamheten. Centralisering och förtätning av Örebro centrum innebär fler personer och andra typer av verksamheter i centrum. Åldersgruppen 80+ och 0–5 år ökar. De blir större målgrupper att möta. Klimatkrisen innebär för pastoratet att ställa om för en hållbar framtid, och påverkar hur lokaler används.

Dop, vigslar och begravningar minskar, i lite olika takt. Denna trend väntas fortsätta men församlingarna arbetar för att öka intresset. Diakoni, kör- och musikverksamhet och barn- och ungdomsverksamheten väntas vara på samma nivåer som i dagsläget eller öka något. Det finns kapacitet i befintliga lokaler för en ökning.

Sett till lokalisering finns det i takt med att staden växer platser där församlingarna inte är representerade med en egen lokal. Egna lokaler är inte en förutsättning för att bedriva verksamhet, samverkan med andra är att önska.

Sett till pastoratets driftskostnader för fastigheter finns det inga objekt som avviker sett till driftskostnad. Undantag kan motiveras av fastighetsåtgärder. Fastighetskostnaden kommer dock att öka till följd av prisökningar och inflation. 2032 bedöms den årliga fastighetskostnaden vara cirka 23 miljoner kronor. För att hålla målet att fastighetskostnaden inte skall överstiga 15% av kyrkoavgiften över tid behöver pastoratet prioritera bland objekt och underhållsåtgärder.

Pastoratet behöver fortsätta identifiera och genomföra energibesparande åtgärder för att vända utvecklingen och nå målet om att minska förbrukningen med 15% fram till 2025. Bedömningen är att omfattande åtgärder kommer att krävas de närmsta åren för att nå målet.

Slutsats av de analyser som genomförts i lokalförsörjningsplanen är att det krävs åtgärder för att nå kyrkofullmäktiges och Svenska kyrkans uppsatta mål för miljö, verksamhet och ekonomi, samt att beståndet är större än verksamhetens lokalbehov.

Åtgärdsplan och konsekvensanalys

I detta avsnitt redovisas åtgärdsplanen för åren 2024–2033. Åtgärdsplanen bygger på en samlad bedömning och prioritering av de behov och åtgärder som identifierats under utredningsarbetet. En sammanfattning över planerade åtgärder samt tillhörande beskrivning för varje åtgärd redovisas med motiveringar och förväntade konsekvenser. Därefter följer prognos för den förväntade utvecklingen om åtgärdsplanen genomförs.

Åtgärderna har värderats och prioriterats av pastoratets referensgrupp. Därefter har de beretts i kyrkorådet efter remiss till församlingsråden inför kyrkofullmäktiges fastställande av lokalförsörjningsplanen. I det efterföljande arbetet med att verkställa lokalförsörjningsplanen och de enskilda åtgärderna fattas beslut enligt delegationsordningen.

Beskrivning av åtgärder

En viktig del i framtagningen av denna lokalförsörjningsplan har varit hög delaktighet för anställda samt ekonomiska och miljömässiga aspekter. Varje åtgärd har grundats i analyser av flera olika parametrar, vilket också varit en viktig del i framtagning av åtgärderna. Ingen åtgärd är framtagen utifrån enbart ett enskilt analysområde. Lokalförsörjningsplanen ska relatera till församlingsinstruktionen, och det har varit viktigt att intentionerna i denna ska genomlysas lokalförsörjningsplanen och ge en röd tråd för arbetet.

Vid upprättandet av åtgärdsplanen har pastoratets mål för lokalförsörjningen legat till grund för prioriteringen av åtgärder. Arbetet har resulterat i en del konkreta förslag på åtgärder och dessa ska prioriteras i kommande plan- och budgetarbeten. För vissa av behoven krävs det fördjupade utredningar innan pastoratet kan ta ställning till konkreta åtgärder och känna till såväl prisbild som tidsperspektiv. Åtgärderna har prioriterats utifrån inom vilken tidsperiod de bör genomföras; omgående, 1–3 år eller på längre sikt.

Tabell 3. Sammanställning åtgärder. LFP=lokal-försörjningsplan.

Åtgärd	Typ av beslut	Beredts av	Tidsperiod för genomförande
1. Besluta om ändrad användning av kyrkor	Direkt		Omgående
2. Förtydligande av styrdokument för användning av Solliden	Direkt		Omgående
3. Prioritera energibesparande åtgärder i drift- och investeringsbudget	Direkt		Omgående
4. Utred Hjärsta gård med inriktning att fortsätta hyra ut	Utredning	Fastighetsutskott	1–3 år
5. Besluta om att Mosjö sockenstuga ska rivas	Direkt		Omgående
6. A) Utred arbetssätt och principer för administrativa lokalbehov	Utredning	Arbetsutskott	Omgående
6. B) Utred Olaus Petri församlings och pastoratets gemensamma funktioners behov av administrativa lokaler	Utredning	Fastighetsutskott	Omgående
6. C) Utred Olaus Petri prästgård med inriktning uthyrning eller inre upprustning	Utredning	Fastighetsutskott	Omgående
7. Täbygården ska utredas rörande olika alternativ för användning eller försäljning	Utredning	Fastighetsutskott	4–6 år

Åtgärd 1 - Besluta om ändrad användning av kyrkor

Motivering

För att nå pastoratets mål om att minska energiförbrukningen med 15% fram till 2025 behöver olika typer av insatser och åtgärder vidtas. Att värma upp och driva kyrkobyggnader under vinterhalvåret är resurskrävande både sett till energiförbrukning och kostnader. Analyserna av lokalanvändningen visar att pastoratet har flera kyrkor som har lågt nyttjande på veckobasis. Det är därför inte motiverat av verksamhetsbehov eller miljöskäl att värma upp samtliga kyrkor året runt.

Sedan en tid tillbaka har pastoratet infört begreppet säsongskyrka för att börja styra användningen av vissa kyrkor till de varmare årstiderna och minska uppvärmningskostnaderna. För att skapa tydlighet i vad en ändrad användning innebär är förslaget att definiera begreppen används löpande, används under säsong och används vid behov samt ange vilka kyrkor de ska tillämpas för.

Beskrivning av åtgärd och konsekvenser

Besluta om följande **nivåer av användning** för kyrkobyggnad:

Används löpande: Används för gudstjänster och kyrkliga handlingar året om. Övrig användning beslutas av församlingsherde enligt delegationsordning.

Används under säsong "säsongskyrka": Löpande gudstjänster under utvald period maj-sep. Kyrkan öppnas för kyrkliga handlingar året om. Övrig användning beslutas av församlingsherde. Beslut fattas enligt Kyrkoordning och delegationsordning.

Används vid behov: Inget veckovist gudstjänstfirande. Kyrkan öppnar för gudstjänster och kyrkliga handlingar av pastoral skäl efter beslut av församlingsherde. Beslut fattas enligt Kyrkoordning och delegationsordning.

Besluta om att **ändra användning** av kyrkor:

- Tångeråsa kyrka och Hackvad kyrka används utifrån säsong
- Ekers kyrka och Täby kyrka används vid behov

Kyrkorna värms till en begränsad underhållsvärme som säkerställer att byggnad och inventarier hålls i gott skick. Konsekvens av att ställa om till säsongskyrkor och vid behovs-kyrkor blir en minskad energianvändning jämfört med en veckovis användning. Då vissa av dessa kyrkor redan idag (2023) har haft en begränsad användning och underhållsvärme är delar av energi- och kostnadsbesparingen redan inhämtad. Kallställning ska föregås av en ansvarsfull analys av effekter på byggnaden och inventarier.

Åtgärd 2 - Förtydliga styrande dokument för användning av Solliden

Motivering

Det finns tidigare beslut i kyrkofullmäktige om Sollidens uppdrag⁵, men det saknas tydlighet för intern och extern användning av Solliden. För att öka tydligheten och medvetenheten om Solliden som gemensam resurs och ansvar behövs ett kompletterat dokument. Det är något som väntas underlätta för församlingarna, föreståndaren och för Sollidens verksamhetsråd i den fortsatta planeringen.

Beskrivning av åtgärd och konsekvenser

Värdera, revidera och komplettera styrande dokument för användning av Solliden med utgångspunkt i verksamhetens utveckling och tidigare beslut i kyrkofullmäktige.

Besluta om att styrande dokument för Sollidens kursgård ska förtydligas avseende kursgårdens användning och verksamhetens utveckling.

Konsekvenser av ett samlat förtydligt styrande dokument blir en tydligare verksamhetsinriktning, och ett mer enhetligt och tydligt användningssätt av Solliden i pastoratet. Åtgärden innebär ingen direkt utgift eller investering. En barnkonsekvensanalys bör genomföras i samband med att reviderat styrdokument beslutas.

Åtgärd 3 - Prioritera energibesparande åtgärder i drift- och investeringsbudget

Motivering

Svenska Kyrkans totala energiförbrukning och miljöpåverkan påverkas av driften av våra fastigheter. Denna påverkan kan minimeras genom energieffektivisering och aktiva val av energianvändning. I pastoratet finns flera byggnader som värms med direktverkande el, vilket är krävande för miljön. I analysarbetet uppmärksammades att flera byggnader inte har undermätare, och det finns ett behov av att genomföra energikartläggning för att kunna prioritera energibesparande åtgärder i framtiden.

Prioritering av energibesparande åtgärder är nödvändig för att pastoratet ska nå målet om minskad energiförbrukning och klimatneutralitet 2030. Prioriteringar kommer gå genom fastighetsutskottet.

Beskrivning av åtgärd och konsekvenser

Besluta om att energibesparande åtgärder i drift- och investeringsbudget ska prioriteras.

⁵ Verksamhetsplan (VP) 2019.

Prioritering av energibesparande åtgärder leder på sikt till minskad energiförbrukning och lägre koldioxidutsläpp. På kort sikt kan energibesparande åtgärder innebära en investeringskostnad, om till exempel värmesystem ska bytas ut. En del i att prioritera energibesparande åtgärder är att fortsätta ta fram energikartläggningar för att underlätta arbetet och hitta optimala lösningar för energibesparing.

Åtgärd 4 - Utred Hjärsta gård med inriktning att fortsätta hyra ut

Motivering

Församlingen har med nuvarande verksamhet lågt behov av Hjärsta gård. Församlingen har möjlighet att använda andra befintliga lokaler mer. Samtidigt ser Mikael's församling Hjärsta gård och kyrkparken som en helhet och vill utveckla dem parallellt.

Sett till arbetet med att nå pastoratets ekonomiska mål och miljömål bedöms en utredning av Hjärsta gård vara relevant. Det finns tidigare inriktningsbeslut att byggnaden ska utredas. Syftet med en utredning bör vara att se om Hjärsta gård kan användas på ett annat sätt för att inte enbart belasta pastoratet som en kostnad. Inriktningen ska vara att hyra ut Hjärsta gård.

Beskrivning av åtgärd och konsekvenser

Besluta om att Hjärsta gård ska utredas med inriktning uthyrning.

Konsekvenser av långtidsuthyrning blir för pastoratet innebär en intäkt, men också ett hyresgästansvar. Intäkten bidrar till att täcka drifts- och underhållskostnader för byggnaden. Beroende på vem som blir hyresgäst påverkar det om pastoratet kan nyttja gården vissa tider eller inte alls. Församlingen ser att en uthyrning (beroende på hyresgäst) kan gagna verksamheten då det kan medföra att fler personer hittar till området. En barnkonsekvensanalys bör genomföras i samband med uthyrning.

Åtgärd 5 - Mosjö sockenstuga ska avvecklas genom rivning

Motivering

Mosjö Sockenstuga har stora brister i teknisk status. Stugans grund är söndervittrad, stockar i grunden har ruttnat och det är bristande ventilation i torpargrunden. För att kunna återställa detta behöver huset lyftas, vilket är kostsamt. Tegeltaket och stugans takstolar och konstruktion är bristande och behöver bytas ut. Även fönster behöver bytas. Det går att upprätthålla motsvarande status till cirka år 2024 - 2025 utan åtgärd, dock är byggnaden en risk i och med takstolarna är underdimensionerade och grunden söndervittrad. Sockenstugan används främst som förråd, samt nyttjas cirka 5-10 timmar i veckan beroende på årstid av en syförening.

Sammanfattningsvis har församlingsverksamheten lågt behov av lokalen, och byggnadens tekniska status kräver inom snar framtid omfattande åtgärder som inte motiveras av verksamhetsbehovet. Det finns tidigare inriktningsbeslut⁶ om att byggnaden ska rivas.

Beskrivning av åtgärd och konsekvenser

Besluta om att Mosjö sockenstuga ska avvecklas genom rivning.

Åtgärden innebär ett beslut om att Mosjö sockenstuga ska rivas. Innan rivningen kan verkställas krävs ett rivningslov från kommunen. Beslutet innebär att rivning ska genomföras om rivningstillstånd ges.

En konsekvens av rivning blir att förvaring ska lösas för de artiklar som förvaras i sockenstugan. Om stugan rivs minskar planerat underhåll med cirka 8 miljoner kronor och pastoratets driftskostnader och elförbrukning minskar. Om rivningstillstånd inte ges initieras utredning av framtida användning av Mosjö sockenstuga med beredning i fastighetsutskottet.

Åtgärd 6A- Utred arbetsätt, behov och principer för administrativa lokalbehov

Motivering

Under arbetet med lokalförsörjningsplanen har det uppstått frågor och dialog kring arbetsätt och principer för administrativa lokaler i hela pastoratet. Det finns behov av att utreda vilka och hur stora lokaler och lokalfunktioner som behövs i hela pastoratet. Administrativa lokalfunktioner är bland annat kontor, sammanträdesrum, skrivarrum, arkiv, receptioner med mera.

Beskrivning av åtgärder och konsekvenser

Besluta om att Örebro pastorats arbetsätt samt principer för administrativa lokalbehov ska utredas.

Åtgärd 6B - Utred Olaus Petri församlings och pastoratets gemensamma funktioners behov av administrativa lokaler

Motivering

Befintliga kontorslokaler i Olaus Petri prästgård är inte ändamålsenliga. Församlingens och pastoratets gemensamma funktioners "kansliets" behov av administrativa lokaler behöver vara definierat som ett ingångsvärde i utredning av Olaus Petri prästgård (se åtgärd 7). Genom att utreda behoven av administrativa lokaler kan ett långsiktigt förslag för administrativa lokaler och framtida användning av Olaus Petri prästgård beslutas.

Beskrivning av åtgärd och konsekvenser

⁶ Bedömning av byggnader (Dnr P-2018-170)

Besluta om att Olaus Petri församlings och de pastoratsgemensamma funktionernas behov av administrativa lokaler ska utredas. En utredning som kartlägger kansliets och Olaus Petris församlings behov av lokaler för administrativt arbete och vad som krävs för att de ska vara ändamålsenliga sett till läge, kapacitet, funktioner etc. ska genomföras.

Utredningen kan innebära utredningsrelaterade kostnader. I förlängningen kan utredningen föreslå åtgärder som innebär investeringar i byggnader – men som samtidigt kan möjliggöra besparingar på andra byggnader. Beslutet i godkännande av lokalförsörjningsplan innebär en utredning. En barnkonsekvensanalys bör genomföras i samband med utredningen.

Åtgärd 6C - Utred Olaus Petri prästgård med inriktning uthyrning eller inre upprustning

Motivering

Olaus Petri prästgård (OP prästgård) används till 1/3 av församlingen till administrativa lokaler och hyrs ut till 2/3. Kontors- och möteslokalerna nyttjas i hög utsträckning, men är inte ändamålsenliga. De upplevs av verksamheten som för stora, ej flexibla och förhindra ett effektivt arbete.

Beskrivning av åtgärd och konsekvenser

Besluta om att utreda och värdera följande alternativ utan inbördes ordning:

- Alt 1. Fortsatt uthyrning av OP prästgård
- Alt 2. Upprustning av OP prästgård för intern användning med användningsområde
 - Administrativa lokaler
 - Verksamhetslokaler

Konsekvenser av fortsatt uthyrning blir en stabil intäkt. Konsekvenser av en upprustning i syfte att nyttja som administrativa lokaler blir mer ändamålsenliga kontorslokaler, samt en investeringskostnad för upprustning. Om upprustning för verksamhetslokaler sker behöver lokalen nyttjas för nya eller utökade verksamheter. Om befintliga verksamheter flyttas till OP prästgård kan nyttjandet minska i andra lokaler. Beslutet i godkännande av lokalförsörjningsplan innebär en utredning. En barnkonsekvensanalys bör genomföras när beslut om alternativ är taget.

Åtgärd 7 - Täbygården ska utredas rörande olika alternativ för användning eller försäljning

Motivering

Täbygården har stora brister i teknisk status. Taket behöver läggas om och fasad, fönster samt vattenreningssystem och avloppssystem behöver bytas. Byggnaden är också i dåligt skick på insidan och det behövs rustning av salen, toaletten och barnutrymmen. Lägenheten på gården är också i bristande

skick. Underhållsbehovet är stort men inte akut, nuvarande skick går att upprätthålla med mindre åtgärder i maximalt cirka 8 år.

Täbygården används till största delen av Täby bygdeförening, som hyr lokalen helgtid ett par gånger i månaden. Föreningen ansvarar också i sin tur för uthyrning av lokalen, och hyr ut till privatpersoner och föreningar. Den församlingsverksamhet som finns i lokalen regelbundet är cafékväll en gång i månaden, öppet hus en gång i veckan samt uthyrning till dopkalas och minnesstunder. Under oktober-december 2022 nyttjades lokalen till församlingsverksamhet cirka 95 timmar, vilket är en nyttjandegrad på 10%.

Sammanfattningsvis har församlingen lågt behov av lokalen och byggnadens tekniska status kräver omfattande åtgärder som inte i nuläget motiveras av verksamhetens behov. Täby kommer dock enligt Örebro kommuns byggplanering bli tätort i Örebro om några år, därför är viktigt att utreda gården ur flera perspektiv. Förändringen i omvärlden kan eventuellt öppna upp för nya möjligheter och utveckling av egna eller externa lämpliga verksamheter.

Beskrivning av åtgärd och konsekvenser

Besluta om att Täbygården ska utredas rörande olika alternativ för användning eller försäljning.

Förändrad användning

En utredning om vilka möjligheter det finns för förändrad användning av Täbygården kopplat till de kommunala planerna och prognoserna för Täby ska genomföras. Utredningen bör grundas i hur pastoratet kan planera för hur gården kan användas på ett sätt som ökar nyttjandet, och bidrar till att täcka fastighetens drifts- och underhållskostnader.

Försäljning

På längre sikt ska en utredning av potentiella köpare genomföras. Möjligheterna för Täby bygdeförening att köpa gården ska ses över. En utredning ska vara färdigställd om 4–6 år för att ett beslut ska kunna fattas med hänsyn till teknisk status, underhållskostnader och hur området utvecklas.

De konsekvenser som följer av en försäljning innebär en minskade driftskostnader på cirka 130 000 kr per år och planerat underhåll för cirka 3,3 miljoner kr behöver inte genomföras. Sett till energi innebär en försäljning en minskning i elförbrukning på cirka 30 000 kWh per år. En försäljning genererar också en intäkt. Den verksamhet som bedrivs i Täbygården behöver flyttas till någon annan av församlingens lokaler, vilket det finns kapacitet för.

På Täbygården finns toalett som används av besökare på Täby kyrka. Vid en försäljning behöver då toalett tillgängliggöras i kyrkogårdsförvaltningens lokaler för besökande till Täby kyrka och kyrkogården. En barnkonsekvensanalys bör genomföras i samband med en eventuell försäljning.

Åtgärd 8 – Utred Nikolai verksamhetslokaler

Motivering

Nikolai församling ser att barnverksamheten inom ett tioårsperspektiv kommer att ha för små lokaler. Örebro centrala delar står inför en befolkningsökning med fler barn och föräldrar i området. Församlingen ser att denna grupp söker sig till öppen verksamhet. Det har försvunnit öppen verksamhet för barn och föräldrar på andra platser i Örebro, vilket gör att fler söker sig till Nikolai församling. Även caféverksamheten ökar och församlingen ser ett behov av att skapa möjligheter för fler deltagare och mer utvecklad caféverksamhet.

Samhällstrender i Örebro har även medfört ett ökat fokus på stadens centrala delar, där Nikolai församlings lokaler är belägna.

Beskrivning av åtgärd och konsekvenser

Besluta om att utreda Nikolai verksamhetslokaler. Åtgärden innebär att kartlägga förutsättningar i befintliga verksamhetslokalerna och konkretisera behovet av lokaler för barn och caféverksamhet för att därefter kunna besluta om hur behovet ska tillgodoses.

Utredningen bör ske i nära dialog med församlingen med fokus på att fortsatt utreda behoven för barn- och caféverksamheten. Konsekvens av utredningen innebär ett underlag som tydligt skall visa hur behovet bäst kan mötas. En barnkonsekvensanalys bör genomföras i samband med utredningen.

Sammanfattande konsekvensanalys

Åtgärderna bidrar på olika sätt till de mål som kyrkofullmäktige beslutat om i *Direktiv*:

Lokalförsörjningsplan.

- *Örebro pastorat ska senast 2030 ha uppnått klimatneutralitet enligt Svenska kyrkans färdplan för klimatet.*

Beslut om ändrad användning av kyrkor, prioritering av energibesparande åtgärder och rivning av Mosjö sockenstuga bidrar till en minskad energiförbrukning som är en del i att nå målet om 15% minskning av förbrukning till år 2025. Åtgärderna bidrar också till att uppnå klimatneutralitet, både genom minskad förbrukning och prioriteringar av energibesparande åtgärder.

- *Den totala årskostnaden för pastoratets fastigheter (mark, byggnader och anläggningar) bör i genomsnitt över tid motsvara högst 15 procent av pastoratets kyrkoavgift efter ekonomisk utjämning.*

Åtgärderna innebär att underhåll för cirka 8 miljoner kr inte behöver genomföras, om Mosjö sockenstuga rivs. Löpande driftskostnad för fastigheter kommer med dessa åtgärder också att minska. Åtgärderna bidrar till att nå målet om att pastoratets fastighetskostnader inte bör överskrida 15% av kyrkoavgiften.

Det övergripande målet med lokalförsörjningen är att församlingar och enheter i pastoratet ska kunna utföra den grundläggande uppgiften och stödjande verksamheter i ändamålsenliga lokaler med en långsiktig hållbar resursanvändning. Lokalförsörjningsplanen syftar till att främja pastoratets uppdrag genom en god lokalförsörjningsplanering och fastighetsförvaltning som står i samklang med Guds skapelse och människans behov av gemenskap.

Åtgärder som berör utredningar av administrativa lokaler på olika vis bidrar till det övergripande målet – att församlingarna ska kunna bedriva verksamhet i ändamålsenliga lokaler. Åtgärderna i åtgärdsplanen innebär att lokalerna på sikt blir mer ändamålsenliga för verksamheten, och att det finns en bättre balans mellan verksamhetens behov och lokalbestånd.

Säsongs- och vid-behovsanvändning av kyrkor innebär att viss verksamhet flyttas till andra kyrkor. På sikt kan också utredning av Olaus Petri prästgård, kansliet och arbetsätt för administrativa lokaler innebära förändrat arbetsätt och lokalisering för den administrativa verksamheten.

Konsekvenser för barn

Barnkonsekvensanalys finns redovisad i bilaga ”Barnkonsekvensanalys av förslag till lokalförsörjningsplan för Örebro pastorat 2024-2033”. Medskick till kommande lokalförsörjningsplaner är att lyfta frågan om hur pastoratet ska bidra till barns andliga utveckling och hur det kan integreras med lokalfrågor.

Förteckning över bilagor

- Församlingsbilaga – Adolfsberg
 - Församlingsbilaga – Almby
 - Församlingsbilaga – Edsberg
 - Församlingsbilaga – Långbro
 - Församlingsbilaga – Mosjö Täby
 - Församlingsbilaga – Mikael
 - Församlingsbilaga – Nikolai
 - Församlingsbilaga – Olaus Petri
 - Bilaga – pastoratsgemensamt
-
- Sammanställning fastighetsinventering 2023
 - Barnkonsekvensanalys av förslag till lokalförsörjningsplan för Örebro pastorat 2024-2033